የእግዚአብሔር መልእክት ለእግዚአብሔር ሰዎች

LAPSLEY / BROOKS FOUNDATION, INC.
1701 N. GREENVILLE AVE. ST. 810
RICHARDSON, TEXAS 75081, USA

ማውጫ

ገጽ

1. የእግዚአብሔር መልእክት ለእግዚአብሔር ሰዎች _____ 1
   የትምህርት አሰጣጥ መንገድ _____ 2
   የአብርሃም መጠራት _____ 3
   ፲፪ቱ የያዕቆብ ልጆችና የዮሴፍ ታሪክ _____ 6
   በግብፅ የነበረው ሞቆና _____ 8
   ፋሲካና የሲና ኪዳን _____ 10
2. እስራኤልና አሕዛብ _____ 12
   የዓለም ሕዝብ _____ 13
   እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ለምን እንደመረጠ _____ 18
   ኢትዮጵያ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ _____ 20
   ሞዓባዊቱ ሩት _____ 23
   የዮናስ ትንቢት _____ 25
   የዘሬይቱ እስራኤል _____ 28
3. የድሮው እስራኤል መቅረት _____ 29
   በዓለ ሃምሳ (ጰንጠቆስጤ) _____ 32
   ጥንታዊቱ ቤተ ክርስቲያን _____ 33
   ወንጌል እንዴት እንደተሰራጨ _____ 35
4. የቤተ ክርስቲያን ታሪክ _____ 35
   አለመግባባት የነበረው የጉባኤ ጊዜ _____ 37
   የማርቲን ሉተር መነሣት _____ 39
   በሮም የተደረገው ለውጥና ሄንሪ የእንግሊዝ ንጉሥ _____ 41
5. የዘመናችን የወንጌል አስተማሪዎች ማጎበር _____ 43
   የዳዊት ልቪንግስቶን ወደ አፍሪቃ መምጣት _____ 44
   ሐድሰን ቴለርና ኤስ አይ ኤም _____ 47
   ኤስ አይ ኤም ከ፲፱፻፵ ዓ. ም. በፊት _____ 49
6. ኤስ አይ ኤም በኢትዮጵያ _____ 51
   ከጠላት ወረራ በፊት _____ 51
   በጠላት ዘመን _____ 53
   የኤስ አይ ኤም ሥራ በኢትዮጵያ _____ 55
   የኤስ አይ ኤም የሥራ አመራር ዘዴ _____ 58

የእግዚአብሔር መልእክት ለእግዚአብሔር ሰዎች

የተመረጡት የእግዚአብሔር ሕዝቦች ፦—

የአብርሃም መጠራት አሥራ ሁለቱ የያዕቆብ ልጆች በግብፅ የደረሰባቸው ጭቆና ፋሲካና በሲና ተራራ የተሰጠ ቃል ኪዳን ።

እስራኤልና አሕዛብ ፦—

እግዚአብሔር እስራኤልን ለምን እንደ መረጠ ኢትዮጵያ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የዮናስ ትንቢትና የሩት መጽሐፍ ።

የዛሬይቱ እስራኤል ፦—

አሮጌው አልፎ አዲሱ ተጀመረ ፣ በመንፈስ ቅዱስ መውረድ የተፈጸመው ታላቅ ተግባር ።

የቤተ ክርስቲያን ታሪክ ፦—

የቤተ ክርስቲያን መስፋፋት የቤተ ክርስቲያን መማክርት ዘመናት ሮምና የማርቲን ሉተር መነሣትና ሮም የእንግሊዝን ንጉሥ ሄንሪን እንደተቃወመች ።

ዘመናዊው የወንጌል ሥራ ፦—

ዳዊት ልቪንግስቶን በአፍሪካ ሐድሰን ቴለር በቻይና የኤስ አይ ኤም መቋቋምና የኤስ አይ ኤም የወንጌል ሥራ በኢትዮጵያ ።

የትምህርት አሰጣጥ መንገድ

አንደኛ ተርም ፡— በእግዚአብሔር ስለተመረጡት ሰዎች ።
እስራኤልና አሕዛብ ።
የዛሬይቱ እስራኤል ።

ሁለተኛ ተርም ፡— የቤተ ክርስቲያን ታሪክ ።
የወንጌል አስተማሪዎች በየክፍለ ዓለማቱ መሠራጨት ።

ሦስተኛ ተርም ፡— የሚስዮናውያንና የቤተ ክርስቲያን ጎብረት ።
የሚስዮናውያን የሥራ አመራርና ያስተዳደር ዘዴ ።

መነበብ ያለባቸው መጻሕፍት ።

የቤተ ክርስቲያን ታሪክ በጭሩ
ስድስት ሚስዮናውያን በአፍሪቃ
ማርቲን ሉተር
አብርሃም
የእግዚአብሔር ሃሳብ ስለ ቤተ እስራኤል
የዓለም ታሪክ (ከከበደ ሚካኤል)

ማስታወሻ

በዚህ መጽሐፍ በተለይ እንድናጠና የታቀደው የቀድሞዎቹ እስራኤል የእግዚአብሔርን ቃልና ሕጉን ለዓለም ሕዝብ ማዳረስ ሲገባቸው በለማመን ምክንያት ሰያዳርሱ መቅረታቸውን የሚያስረዳ ታሪካዊ ጉዞ ነው ። የድሮው እስራኤልና ዛሬ እስራኤላውያን ተብለው የሚጠሩት አማኞች የእግዚአብሔርን ቃል ላልሰሙት ለማሰማት ላልደረሰባቸው የማዳረስ አደራ ተጥሎባቸዋል ።

የዛሬውን እስራኤል (የአማኞችን) እንቅስቃሴና እርምጃ ልንገምት የምንችለው ቤተ ክርስቲያን ባለፉት ዘመናት ያሳየችውን እድገት ስንመለከት ነው ። በየዘመናቱ በተነሱት አዳዲስ ትምህርተ ሃይማኖት ምክንያት ቤተ ክርስቲያን አርቶዶክስ ካቶሊክ እንግሊካንና ፕሮቴስታንት በመባል ስትከፋፈል ልዩ ልዩ የሆኑትም የሚስዮን ማኅበሮች ወደ መታወቅ መጥተዋል ።

በመጨረሻም የተለያዩ ሚስዮናውያን ትምህርተ ሃይማኖት መታወቅና ልዩ ልዩ ዓይነት የጸሎት ቤቶች የሃይማኖት ሥርዓቶች ሊታወቁ ችለዋል ።

የብሉይ ኪዳን መሠረተ መነሻ

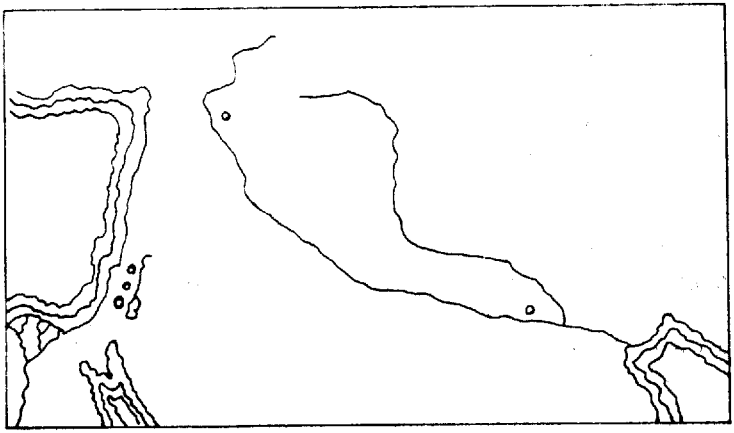
እግዚአብሔር የመረጣቸው ሕዝቦች ።

የአብርሃም መጠራት ።

የሚነበቡ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ፡— ዘፍጥረት ፲፩ ፡ ፳፯ — ፲፪ ፡ ፱
ዘፍጥረት ፲፯ ፡ ፩ — ፲፰ ፡ ፰
ሮሜ ፬ ፡ ፩ — ፳፭

ጥያቄዎች

1. ካርታ አዘጋጅ ፡ ይኸውም የሚከተሉትን ሥፍራዎች የሚያመለክት መሆን አለበት ። ዑር ፡ ካራን ፡ ሴኬም ፡ ቤቴል ፡ ግብፅ ፡ የዮርዳኖስ ወንዝ ፡ ኢየሩሳሌም ታላቁ ባሕር ።

2. ታራ ፡ ሎጥና አብራም ካራን እንደደረሱ ምን ሆኑ ?

3. አብራም ለእግዚአብሔር መሠዊያ የሠራባቸውን ሁለት ሥፍራዎች ጥቀስ ፡
1. _____ 2. _____

4. የእስማኤል እናትና የአባቱን ስም ጻፍ ። _____

5. እስማኤል ከተወለደ በኋላ እግዚአብሔር አብርሃምን ሳያናግረው ስንት ዓመት ቆየ ? _____

6. ዘፍጥረት ፲፮ ፡ ፮ ላይ ያለውን ጥቅስ ጻፍና በቃልህ አጥና ። _____
_____

7. አብርሃም ጻድቅ ተብሎ ለመቆጠር እንደምን በቃ ? _____

8. ለአብርሃም ጽድት የተቆጠረለት ከመገረዙ በፊት ነው ወይስ በኋላ ?

9. የግዛረት ጥቅሙ ምንድር ነው ?

10. እውነተኞቹ የአብርሃም ዘሮች እነማን ናቸው ? (ገላትያ ፫ ፥ ፩ — ፱)

<u>የአብርሃም መጠራት ፡</u> አብርሃም ከሴም ወገን ነው ። የአባቱም ስም ታራ በመባል ይታወቃል ። ታራም ቤተ ሰቦቹን ይዘ ወደ ከነዓን አገር ለመሄድ ተነስቶ ሳይደርስ በፊት ካራን በተባለው ሥፍራ ጥቂት ጊዜ ከቆየ በኋላ ሞተ ።

ከዚያ በኋላ የእግዚአብሔር ጥሪ ወደ አብርሃም መጣ ። ይኸም ከአገሩ ፥ ከዘመ ዶቹ ከአባቱ ቤት ተለይቶ እግዚአብሔር ወደሚያሳየው አገር እንዲሄድ ነበር ። (ሱብ ፲፩ ፥ ፴) አብርሃምም እግዚአብሔርን ማመኑን በመታዘዙ ገለጸ ። ከነዓንም እንደደረሰ ሲኬም በሚባለው ሥፍራ እግዚአብሔር እንደተናገረው መሠዊያን ሠራ ። አብርሃም ጉዞውን ወደ ደቡብ ቀጥሎ ቤቴል ወደሚባል ሥፍራ ደረሰ ። ቤቴል ማለትም «የእግዚአብሔር ቤት» እንደሆነ ይታሰባል ። አብርሃም በቤቴል ደግሞ መሠ ዊያ ሠራ ። አብርሃም ጉዞውን በመቀጠል ግብፅ አገር በደረሰ ጊዜ ምንም መሠ ዊያ አለመሥራቱን መገንዘብ ጠቃሚ ሳይሆን አይቀርም ። ለዚህም ምክንያት የሆ ነው እግዚአብሔር ወደ ከነዓን ሂድ ሲለው ባለመታዘዝ ወደ ግብፅ በመሄዱ ነው ። በመጨረሻ አብርሃም ከግብፅ አገር ወደ ከነዓን ተመለሰ ። እንደገናም በቤቴል መሠ ዊያ ሠራ ። (ዘፍጥረት ፲፪ ፥ ፲ — ፲፫ ፥ ፬)

<u>ለአብርሃም የተሰጠው ተስፋ ፡—</u> እግዚአብሔር ለአብርሃም ወንድ ልጅ እንደሚ ሰጠውና ዘሩንም እንደሚያበዛለት ተስፋ ሰጥቶት ነበር ። ነገር ግን አብርሃም ሽም ግለ ሚስቱም ሣራ አርጅታ ስለነበር ልጅ ለመውለድ ያላቸው ተስፋ የመነመነ ሆኖ ታያቸው ። ስለዚህ ሚስቱ ሣራ አብርሃም ከአገልጋይቱ ከአጋር ጋር ቢተኛ ልጅ እንደሚወልድ ነገረችው ። አብርሃም ያኔ የ፹፮ ዓመት ሰው ነበረ ። የሚስቱን ቃል ሰማ ። በእግዚአብሔር ላይ የነበረ እምነቱን ችላ አለ ። ከአጋርም ጋር ተኛ ። ከጥ ቂት ጊዜ በኋላ ወንድ ልጅ ወለደ ። የልጁንም ስም እስማኤል ብሎ ጠራው ። እንግዲህ አሁን የአብርሃም አለመታዘዝ ያስከተለው ጉዳት ቀላል አልነበረም ። እስማ ኤል ሲወለድ ገና የ፹፮ ዓመት ሰው ነበር ። ነገር ግን ፺፱ ዓመት እስኪሞላው ድረስ እግዚአብሔር አላናገረውም ነበር ። (ዘፍ ፲፯ ፥ ፩) ለእግዚአብሔር አለመታዘዝ ያስ ከተለውን ውጤት በዮናስ ሕይወት ታሪክ ውስጥ እንመለከታለን ። እግዚአብሔር ዮናስ ተነስቶ ወደ ኒነዌ ከተማ እንዲሄድ ነግሮት ነበር ። ነገር ግን ዮናስ የጥሪ ቃሉን ሰምቶ ከመታዘዝ ችላ በማለት ወደተርሴስ ከተማ በፈቃዱ ተጓዘ ። ዮናስ ከእግዚአ ብሔር ፊት መኰብለሉን በቆመ ጊዜ እንደገና እግዚአብሔር ዮናስ ሆይ ፥ ተነሥተህ ወደ ኒነዌ ከተማ ሂድ ሲል ተናገረው ። (ዮናስ ፩ ፥ ፩ — ፫ ፥ ፫ ፥ ፪)

እግዚአብሔር ኃጢአታችንን ይቅር እንደሚለን መዘንጋት ደግሞ የለብንም ። በእርግጥ አብርሃም ታማኝነቱን ባንደለ ጊዜ እግዚአብሔር ደስ አልተሰኘም ። ይሁን

እንጂ የሰጠውን የተስፋ ቃል ጠበቀ። ስለዚህም ሊባርከው ፈለገ። እግዚአብሔር የሚባርከን ለእርሱ ፍጹም ታዛዦች ስንሆን እይደለም። ነገር ግን በደላችንን ይቅር እያለ በረከቱን ያትረፈርፍልናል። ስለዚህም በዘፍጥረት ፲፯ እግዚአብሔር ለአብር ሃም አዲስ ስም እንደሰጠው እናንባለን። ይሽውም አብርሃም የሚል ሲሆን ትርጓሜ ውም የትልቅ ሕዝብ አባት ማለት ነው። ይህም የሚያሳስበን እግዚአብሔር የተስፋ ቃሉን እንደሚጠብቅ ነው። ከዚህ የተደጋገመ የተስፋ ቃል በኋላ እግዚአብሔር ለአብርሃም የግዝረትን ምልክት ሰጠው። (ዘፍ. ፲፯ ፥ ፱ — ፲፱)

<u>የግዝረት ምልክት፡—</u> ግዝረት ለአብርሃምና ለዘሩ የተሰጠ ምልክት ነው። እያንዳንዱም ልጅ በተወለደ በስምንተኛ ቀን መገረዝ ነበረበት። ይህም የግዝረት ምልክት እስራኤላውያን የሚገዟቸውን ባሮች እንኳ ሳይቀሩ የሚመለከት ነበር። በዚህም እግዚአብሔር ለአብርሃም የገባለት ቃል ኪዳን ዘሩን እንደ ሰማይ ከዋክብትና እንደ ምድር አሸዋ እንደሚያበዛለት ነበር። ማስተዋል ያለብን እግዚአብሔር አብር ሃምን የባረከው ልጆቹን ስለገረዘ አለመሆኑን ነው። ነገር ግን እግዚአብሔር ሊባር ከው ተስፋ ስለሰጠው ልጆቹን ገረዘ።

ከዚህ ጋር ማስተዋል ያለብን የእስማኤልን መገረዝ ነው። (ዘፍ. ፲፯ ፥ ፳፫) አረቦችም እስከ ዛሬ ድረስ የግዝረትን ሥርዓት ይጠቀሙበታል። ይሁን እንጂ ይህ አድራጎት እስራኤላውያን ሊያደርጋቸው አይችልም። እግዚአብሔርም ቃል ኪዳን ከገባላቸው ሰዎች ክፍል አንድነትን ማግኘት አይችሉም።

ስለዚህ ግዝረት ለሰው የተለየ በረከትን የሚሰጥና የእግዚአብሔር ተከታይ ሊያደርግ የሚችል አይደለም። አብርሃም ለምን ተገረዘ ? እግዚአብሔርን በማመኑ አይደለምን ? እግዚአብሔርም እንደሚባርከው አመነ። እኛንስ ቢሆን እግዚአብሔር መቼነው የሚባርከን ? ስንገረዝ ሳይሆን አምነን ስንታዘዘው ነው። እስራኤላዊ ለሆ ነው ሰው የሥጋ ግዝረት መውሰድ አስፈላጊው ነበረ። ዛሬ ግን ለእኛ የሚያስፈል ገን የሥጋ ግዝረት ሳይሆን የልብ ግዝረት ነው።

«የሥጋንም ሰውነት በመገፈፍ፥ በክርስቶስ መገረዝ፥ በእጅ ባልተደረገ መገረዝ በእርሱ ሆናችሁ ደግሞ ተገረዛችሁ።» (ቆላ. ፪ ፥ ፲፩)

መገረዝ በዛሬ ዘመናችን የእግዚአብሔርን በረከት ለመቀበል የሚያበቃ አይደ ለም። ብንገረዝ እግዚአብሔርን የምንጠቅምበት በንገረዝ ደግሞ የምናጎድለው ነገር ከቶ የለም። እግዚአብሔር ዛሬ ከእኛ የሚሻው አምነን እንድንታዘዘው ብቻ ነው። እምነታችንን በእግዚአብሔር ላይ አድርገን በሥጋ በንገረዝ በእውነት የአብ ርሃም ልጆች ለመባል እንችላለን፥ የሥጋ ግዝረት ቢኖረንና በእግዚአብሔር የማና ምን ከሆነ እንደ እስማኤል ዘር እውነተኛው የአብርሃም ዘር አንሆንም።

«በክርስቶስ ኢየሱስ ሆኖ በፍቅር የሚሠራ አምነት እንጂ መገረዝ ቢሆን ወይም አለመገረዝ አይጠቅምምና።» ገላ. ፭ ፥ ፮

አሥራ ሁለቱ የያዕቆብ ልጆችና የዮሴፍ ታሪክ ፡—

የሚነበቡ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ።

አሪት ዘፍ. ፴፪ ፣ ፴፭ — ፴፱
አሪት ዘፍ. ፴፯ ፣ ፩ — ፴፯
አሪት ዘፍ. ፵፩ ፣ ፩ — ፵
አሪት ዘፍ. ፵ ፣ ፲፩ — ፵፩
ማቴዎስ ፩፣ ፲፩ — ፲፫

ጥያቄዎች

1. ያዕቆብ ከማን ጋር ታገለ ?
2. ያዕቆብ የሚለው ቃል ፍችው ወይም ትርጓሜው ምንድር ነው ?
   እስራኤል ለሚለው ቃል ትርጉም ስጥ ።
3. የዮሴፍ ወንድሞች ለምን እንደጠሉት ሦስት ምክንያቶች ስጥ ።
   ሀ. _____
   ለ. _____
   ሐ. _____
4. ዘፍጥረት ምዕራፍ ፶ ፣ ፭ን ከዚህ በታች ባለው መስመር ላይ ጻፍና በቃል ሀ አጥና ። _____
   _____
5. የዮሴፍና የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ የሕይወት ታሪክ የሚመሳሰሉበትን ስድስት ነገሮች ጻፍ ።
   1. _____
   2. _____
   3. _____
   4. _____
   5. _____
   6. _____
6. ዮሴፍ እንዳይገደል የሞከረው ወንድም ስም ማን ነው ? _____
7. በሰባቱ የረሃብ ዘመናት ግብፃውያንን ከረሃብ ለማዳን ዮሴፍ ያወጣው አቅድ ምን ነበር ? _____

አሥራ ሁለቱ የእስራኤል ነገዶች ፡— በዛሬው ዘመናችን እስራኤል ስንል ስለ አገሪቱ የምንናገር እንኳን ቢመስል ከአንድ አራት ሺህ ዓመታት በፊት እግዚአብሔር ያዕቆብን በመምረጥ እስራኤል በማለት ሌላ ስም እንደሰጠው መዘንጋት የለብንም ።

ያዕቆብ የይስሐቅ ልጅ የአብርሃም የልጅ ልጅ ሲሆን የስሙም ትርጓሜ የሚያሰናክል ማለት ነው። ወንድሙን ዔሳውን ሁለት ጊዜ አሰናክሎታል። በመጀመሪያው ጊዜ ወንድሙ አደን ውሎ ተርቦ መጣ። ምግብም ቢጠይቀው ብኩርናህን ሸጥልኝ አለው። ያዕቆብም በምስር ወጥ ብኩርናውን ገዛ። ሁለተኛ ጊዜ ደግሞ አባታቸው ሽምግሎ ልጆቹን ሊባርክ ሲል እኔ ዔሳው ነኝ በማለት ያዕቆብ የወንድሙን በረከት ለመውሰድ ቻለ። (ዘፍ. ፳፭ ፣ ፳፱ ፱፬ ፣ ፳፯ ፣ ፩ — ፵)

እግዚአብሔር ግን ያዕቆብን ለወጠው። ያዕቆብ ወንድሙ ዔሳውን ፈርቶ ሸሸ። በላባን ቤት በካራን አገር ብዙ ጊዜ ቆየ። ያዕቆብ ወንድሙን ዔሳውን ከማ ግኘቱ በፊት ከእግዚአብሔር ጋር ሌሊቱን ሁሉ ታገለ። በረከቱንም እስኪያገኝ ድረስ ከመታገል አልተቆጠበም። ያዕቆብ የዔሳውን ብኩርናና በረከቱን ቀማ። ነገር ግን በሕይወቱ የእግዚአብሔርን በረከት እንዳጣ ትመለከታላችሁን? ሰውን ሊያረካውና ብቃቱም ለመሆን የሚችለው የእግዚአብሔር በረከት ብቻ ነው።

ስለዚህም ያዕቆብ እስራኤል ተባለ። አሥራ ሁለት ልጆችም ወለደ። የልጆቹም ስም ሮቤል ፣ ስምዖን ፣ ሌዊ ፣ ይሁዳ ፣ ዳን ፣ ንፍታሌም ፣ ጋድ ፣ አሴር ፣ ይሳኮር ፣ ዛብሎን ፣ ዮሴፍና ብንያም ይባሉ ነበር። ዮሴፍንና ብንያምን ከራሔል ወለደ። ደግሞም የመጨረሻ ልጆች ስለነበሩ አባታቸው ያዕቆብ ከሌሎቹ ሁሉ አብልጦ ይወዳቸው ነበር። ከዕለታት አንድ ቀን አባታቸው ያዕቆብ ለዮሴፍ ብቻ አንድ ዝንጉር ጉር የሆነች ጥብቆ ገዛለት። በዚህን ጊዜ የቀሩት ወንድሞች ሁሉ በዮሴፍ ላይ ቀኑበት። በጥላቻም መንፈስ ተነሣሡበት። ከዕለታት አንድ ቀን ዮሴፍ ሕልም አለመ። የሕልሙም ትርጓሜ ዘመዶቹ ሁሉ ለዮሴፍ እንደሚሰግዱለት የሚያስረዳ ነበር።

<u>የእስራኤል ነገድ ወደ ግብፅ መግባት</u>:— እግዚአብሔር ለዓለም የተሟላ አቅድ አለው። የመስቀሉም ነገር በዚህ ዓላማ ውስጥ ያለ ነው። ለእስራኤላውያን የመስቀሉን ነገር ለማሳሰብና የመዋጀቱን ትርጉም ለማስረዳት በግብፅ አገር ባሮች እንዲሆኑ ፈቀደ። ስለዚህም ወንድሞቹ ዮሴፍን እንዲጠሉትና ለግብፅ አገር ነጋዴዎች እንዲሸጡት አደረገ። ዮሴፍም ለጲጥፋራ በተሸጠ ጊዜ እግዚአብሔር ይጠብቀው ነበር። በእስር ቤት በነበረ ጊዜ እንኳን አልተለየውም። ወንድሙ ሮቤል ከመገደል አተረፈው። ፈርዖን ሕልም እንዲያልም ያደረገው የእንጀራ አበዛና ጠጅ አሳላፊው አብረው ከዮሴፍ ጋር በእስር ቤት እንዲሆኑ ያደረገው እግዚአብሔር ነው።

ዮሴፍ ለፈርዖን ሕልሙን በመፍታት ለእግዚአብሔር ክብር እንደሚሰጥ ይታመንበት ነበር። ያለ አንዳች ጥፋት ለብዙ ዓመታት እስር ቤት ቆየ። ይሁን እንጂ ያኔም ቢሆን እንኳ ለመንፈሳዊ አገልግሎት ዝግጁ ነበር። ስንቶች ናቸው ያለ ጥፋታቸው ስለታሰሩ የሚማረሩት? ዮሴፍ ግን የተማረረ አልነበረም። ዮሴፍ ሕልሙን ተረጎመ። በሚመጡትም ሰባት የረሃብ ዘመናት የሚሆን እህል እንዲያከማች ምክር ሰጠ።

ዮሴፍ እንዳለው እንዲያከናውን ተደረገ። ዮሴፍም የዚህን ሥራ ኃላፊነት እንዲወስድ ሥልጣን ተሰጠው፤ ሰባቱም የረሃብ ዘመናት መጡ። በከነዓንና በእስራ

ኤል ሁሉ ላይ ደረሰ። እስራኤልም ልጆቹን ወደ ግብፅ ሄደው እህል እንዲገዙ ሰደዳቸው። እሷ የነሱት ሰውዬም ዮሴፍ ነበር። እግዚአብሔር እንዳቀደው ሆነ። ወንድሞቹ ሞቶአል ብለው ያሰቡት ሰው አሁን ገዢና ታላቅ ሰው ሆኖ አገኙት።

ተመሳሳዩም ሁኔታ በኢየሱስ ክርስቶስ ላይ ደርሶአል። ወገኖቹ ወደ ሆኑት ወደ እስራኤላውያን መጣ። አልተቀበሉትም። እንዲያውም በቅናት በመስቀል ላይ እንዲሞት አደረጉ። የሞተና ተስፋም የሌለው መሰላቸው። እርሱ ግን ሕያው ሆነ። አንድ ቀንም ጉልበት ሁሉ ለዚህ መድኅን ይንበረከክለታል።

<u>በግብፅ የነበረ ጭቆና፥—</u> ምንባብ ዘጸአት ፩ ፥ ፩ — ፲፬
ዘጸአት ፪ ፥ ፲፫ — ፫ ፥ ፲ እና የሐዋ. ሥራ ፯ ፥ ፲፯ ፥ ፴
ዘጸአት ፱ ፥ ፲፫ — ፲፮ እና ሮሜ ፱ ፥ ፲፯ — ፲፰

<u>ጥያቄዎች</u>

1. ከያዕቆብ ቤተሰቦች ስንቶቹ ወደ ግብፅ ወረዱ ? _____
2. ግብፃውያን እስራኤላውያንን ለምን ይፈሩአቸው ነበር ? _____
3. ዘጸአት ፩ ፥ ፲፪ በቃልህ አጥናና እዚህ ላይ ጻፍ። _____
_____
4. ሙሴ በፈርዖን ቤተ መንግሥት ስንት ዓመት ተቀመጠ ? _____
ሀ) የአማቹን በጎች ለስንት ዓመታት ጠበቀ ? _____
ለ) እስራኤላውያን በግብፅ ስንት ዓመታት ቆዩ ? _____
5. እግዚአብሔር በቁጥቋጦ ውስጥ ሲያናግረው ሙሴ ምን አደረገ ? ለምን ?
_____
6. እግዚአብሔር የሕዝቤን ጭንቀት ሰምቻለሁ ጩኸታቸውንም አድምጫለሁ እንዳለ እናነባለን። ይህንን በሰማ ጊዜ እግዚአብሔር ምን አደረገ ?
_____
_____
7. እግዚአብሔር ሙሴ ሕዝቡን ይዞ ከግብፅ እንዲወጣ አዘዘው። ሙሴ ስለ ታዘዘ _____ ልንለው እንችላለን ? _____
_____
8. እግዚአብሔር ፈርዖንን ለምን አስነሣው ? _____
9. ኢሳይያስ ምዕ. ፵፬ ፥ ፳፬ — ፵፮ ፥ ፯ አንብብና ስለ ቂሮስ የምታውቀውን ጻፍ። እነዚህ ቁጥሮች በምድር ላይ ስለሚሆነው የእግዚአብሔር መንግሥት ምን ያስተምሩናል ? _____
_____
_____

<u>እስራኤል በግብፅ አገር፡</u> እግዚአብሔር አብርሃምን ከአገሩ ከከራን ወጥቶ ወደ ከነዓን አገር እንዲሄድ ጠራው። ነገር ግን በእስራኤላውያን ታሪክ ውስጥ የመ ስቀሉን ታሪክ ለማኖር እግዚአብሔር ከባርነት ሊያወጣቸው ወደደ። የዮሴፍን ወን ድሞች ጥላቻና ምቀኝነት እግዚአብሔር ዮሴፍን ወደ ግብፅ በመውሰድ ምክንያት አድርጎ ተጠቀመበት። የመጣውንም የረሃብ ዘመን ወንድሞች ወደ ግብፅ ለመውሰ ድ ምክንያት ሆነ። ስለሆነም ሰባ የሚያህሉ ሰዎች ወደ ግብፅ ወረዱ።

እግዚአብሔር ዘርህን አበዛዋለሁ ብሎ ለአብርሃም የሰጠው የተስፋ ቃል ከለፈ ብዙ ዘመን ሆነ። ወደ ግብፅም የወረዱት ሰባ ሰዎች ብቻ ነበሩ። ሆኖም ከዓመት ወደ ዓመት ቁጥራቸው እየጨመረ ሄደ። በመጨረሻም ለአብርሃም የተሰጠው የተ ስፋ ቃል እንደተፈጸመ በግልጽ እየታየ ሄደ።

<u>የጭቆናው ዘመን፡—</u> እስራኤላውያንን ከግብፅ አገር አውጥቶ ወደ ከነዓን አገር እንዲገቡ የእግዚአብሔር ፍላጎት ነበረ። እስራኤላውያን በግብፅ አገር ሲኖሩ የግብፃውያን የምግብ ዓይነት በመልመድ ወደዱት። (ዘኁ. ፲፩፡፬—፮) ታዲያ ለምን መውጣት አስፈለጋቸው? ዘመኑ እያለፈ ሲሄድ የዮሴፍን ወሮታ የማያውቅ ዳግማዊ ፈርዖን ተነሣ። የእስራኤላውያን ቁጥር እየበዛ ስለሄደ አንድ ቀን እንኳን ጦርነት ቢነሣ በማሸነፍ አገሪቱን የሚወስዱ መስሎ ታየው። እስራኤላውያንም በሰው ሐገር እንደ እንግዳ መታየታቸው ቀርቶ ባሮች ሆኑ።

እስራኤላውያን በባርነት ተይዘው በነበሩበት ዘመን ሙሴ ተወለደ። ሕይወቱም በእግዚአብሔር ጠባቂነት በፈርዖን ልጅ ተይዘ ነበር። በቤተ መንግሥትም የግብፃ ውያንን ጥበብ ሲማር ለአርባ ዓመታት ያህል ቆየ። (የሐዋ. ሥራ ፯፡፳፪) ሙሴ በጥበብና በእውቀት እያደገ ሄደ። ኃይለኛና ብርቱ ሰው መሆኑም አንዱን የግብፅ ዘበኛ በመግደሉ ለመታወቅ ተችሏል። ይህንንም ክፉ አድራጎት በመፈጸሙ ከአገሩ እንዲሸሽ ተገደደ።

ለአርባ ዓመታትም ያህል በሲና ተራራ አጠገብ በጎችን ሲጠብቅ ለመንፈሳዊ አገልግሎት ብቁ ይሆን ዘንድ ትሕትናንና ትዕግሥትን እየተማረ ቆየ። እግዚአብሔ ርም ይህን ሰው ለመንፈሳዊ ሥራ እያዘጋጀው ሰማንያ ዓመት አለፈ። በእነዚህም ሰማንያ ዓመታት አይሁዶች በጭቆና ውስጥ ስለነበሩ ልመናቸውን ወደ እግዚአብ ሔር አቀረቡ። በመጀመሪያም እግዚአብሔር ጩኸታቸውን የሰማቸው መስሎ አል ታያቸውም። ብዙም አይሁዶች እግዚአብሔር ሙሴን ለመሪነት እንዳዘጋጀላቸው ሳያዩ ሞተዋል። ይሁን እንጂ በመጨረሻ ሕዝቡን ከግብፅ የጭቆናና የባርነት ቤት ለማውጣት እግዚአብሔር ያሰበ መሆኑን እየነደደ ከልተቃጠለው ቁጥቋጦ ውስጥ ሆኖ ሙሴን አናገረው።

እግዚአብሔር እንደዚህ ባለ አኳኋን ለሙሴ ለምን እንደተገለጠለት አናው ቅም። ነገር ግን አንድ ትልቅ ኃይል የሚነግው አንድን ነገር ለማጥፋት ብቻ እንዳ ልሆነ ለሙሴ ለማስረዳት ነበር።

ፋሲካና የሲና ኪዳን ።

ምንባብ ከመጽሐፍ ቅዱስ ፡ ዘጸአት ፲፱ ፡ ፩ — ፳፬
ዘጸአት ፳፬ ፡ ፩ — ፰
ዕብራውያን ፱ ፡ ፲፫ — ፳፰ ፣ ፲ ፡ ፩ — ፪

ጥያቄዎች

1. እስራኤላውያን ይሠውት ስለነበረው በግ አጭር መግለጫ ስጥ ።
2. የበጉን ደም ምን ላይ ይረጩት ነበር ? _____
3. እስራኤላውያን ፋሲካን የሚበሉት በእንዴት ያለ አኳኋን ነበር ? _____
4. እርሾ ከእስራኤላውያን ቤት እንዲወገድ ለምን ተደረገ ? _____
5. ሀ) ወደ ግብፅ የወረዱት እስራኤላውያን ስንት ነበሩ ? _____
   ለ) ግብፅን ትተው የወጡትን እስራኤላውያን ቁጥር ጻፍ ። _____
   ሐ) በግብፅ አገር ስንት ዓመታት ተቀመጡ ? _____
6. ዘጸአት ፳፬ ፣ ፫ በቃልህ አጥናና እዚህ ላይ ጻፍ ። _____
7. ሙሴ በዘጸአት ፳፬ እንደምናነበው የደሙን የመጀመሪያና ሁለተኛ እኩሌታ ምን አደረገው ? _____
8. አሮን በሬንና ፍየሎችን ስለ እስራኤል ኃጢአት መሥዋዕት ያቀርብ ነበር ። ይህ መሥዋዕት የኃጢአት ይቅርታ ይሰጥ ነበር ? _____
9. ክርስቶስ ምንን መሥዋዕት አድርጎ አቀረበ ? _____
10. ዕብራውያን ምዕራፍ ፲ ፣ ፬ን በቃልህ አጥና ። _____

ፋሲካና ክርስቶስ ።

የእስራኤላውያን ከግብፅ አገር መውጣት ክርስቶስ እንድ ቀን ለሚያወርሰቸው መንግሥት የሚያዘጋጃቸው መሆኑን ያሳስባል ። በግብፅ ባሮች እንደነበሩ ልክ እንደ ዚሁ ደግሞ ለኃጢአት ባሮች ሆኑ ። ራሳቸውን ከፈርዖን የጭቆና እጅ ማውጣት እንዳቃታቸው ሁሉ በኃይላቸውና በብርታታቸው ራሳቸውን ከኃጢአት ማዳን አልቻሉም ። የበጉም ደም መፍሰስ እንደነበረበት እንዲሁም የክርስቶስ ደም መፍሰስ አስፈላጊ ሆነ ። ግብፅን ትተው እንደወጡ እንዲሁም ከዓለማዊነት ባሕርይ በመለየት ክርስቶስን መከተል ነበረባቸው ።

እስከ ዛሬ ፋሲካ በአይሁድ ዘንድ ታላቅ በዓል ነው ። በቤታቸው እርሾ እንዳይገኝ ያደርጋሉ ። የተጠበሰ በግ ይበላሉ ። በመጽሐፍ ቅዱስ እርሾ የኃጢአት ምሳሌ

ነው ። ነገር ግን ኢየሱስ ክርስቶስ እርሾን የመንግሥተ ሰማያት ምሳሌ አድርጎ ተና ገርእል ። ትምህርቱም አንድ ብርቱ ክርስቲያን በምስክርነቱ በአካባቢው ላሉት ነዋ ሪዎች ጥሩ ምሳሌ ለመሆን እንደሚችል ለማሳሰብ ነው ።

ዛሬ እንኳን አይሁዶች መራራ ቅጠል ይበላሉ ። ይህንንም የሚያደርጉት በግ ብፅ የነበሩበትን የባርነት ጊዜ ለማስታወስ ነው ። እግዚአብሔር ግን የክርስቶስን መከራ ምሳሌ አድርጎ እንደሰጣቸው አላስተዋሉም ።

አይሁዶች ይበሉት የነበረው በግ ወይም ፍየል አንድ ዓመት የሞላው መሆን ነበረበት ። ይህም በግ ወይም ፍየል ነውር የሌለው ከመሆኑም በላይ በሽታ እንዳ ለው ወይም እንደሌለው ለማወቅ ለአራት ቀናት በተለየ ሥፍራ ይቀመጣል ። ከዚ ያም በጉ ይታረድና ደሙ በበራቸው ላይ ይቀባል ። ይህንን በማድረጋቸው ለእግዚ አብሔር መታዘዛቸውን ቤታቸውን የሚጎበኙ ሁሉ ያውቃሉ ። መልአኩ ደሙን በበራፉ ግራና ቀኝ ባለው እንጨት ላይ ተረጭቶ ሲያይ ለእግዚአብሔር እንደታዘዙ ይመለከት ነበር ።

ምንም እንኳን እስራኤላውያን ከግብፅ ለመውጣት የተከፈተ በር ባይታያቸ ውም በእምነት ከእምላካቸው በሚያገኙት ፈቃድ እንደሚወጡ ያምኑ ስለ ነበር ልብ ሳቸውን ለብሰው ለመውጣት ተዘጋጅተው ፋሲካን በሉ ። እግዚአብሔርም ቃል ኪዳኑን የሚጠብቅ አምላክ ስለሆነ በአጭር ጊዜ ውስጥ ከግብፅ መውጣት ቻሉ ። ዮሴፍ በሥልጣን በነበረበት ዘመን ወደ ግብፅ የወረዱት እስራኤላውያን ቁጥር ሰባ ብቻ ነበር ። አሁን ግን ብዛታቸው ስድስት መቶ ሺህ ወንዶች ሲሆኑ ከሴቶችና ከሕፃናት ጋር ወደ አንድ ሚሊዮን ደረሱ ። ቁጥራቸው እስከዚህ ሊደርስ የቻለው በ፪፻፵ ዓመታት ውስጥ ነው ። ይህን ሁኔታ ሲያይ ፈርዖን ፍርሃት አደረበት ።

<u>በሲና ተራራ የተሰጠ ቃል ኪዳን</u> ፡— እስራኤላውያን ጌታ የቱን ያህል አስፈላ ጊያቸው እንደሆነ ከማወቃቸው በፊት ኃጢአት ማለት ምን ማለት እንደሆነ ማወቅ ነበረባቸው ። ስለዚህም ወደ ከነዓን ከመግባታቸው አስቀድሞ እግዚአብሔር ሕግን ሰጣቸው ፣ ሕጉን ሲቀበሉ ያለ አንዳች ስሕተት የሚፈጽሙ መስሏቸው «እግዚአብ ሔር ያለውን ሁሉ እናደርጋለን» አሉ ። (ዘጸአት ፲፱ ፣ ፰ እና ፳፬ ፣ ፯) እግዚአብ ሔር ከእኛ ከሰዎች ምን እንደሚጠብቅ አልተረዱም ። ሕግ የተሰጠበት ምክንያት እኛ ኃጢአተኞች መሆናችንን እንደመስታወት ለማሳየት ነበር ።

ከአራት መቶ ዓመታት በኋላ እግዚአብሔር ለነቢዩ ኤልያስ ተገለጠለት ። ይህም ኃይሉንና ምሕረቱን ለማሳየት ነበር ። እግዚአብሔርም ለኤልያስ በተገለጠ ለት ጊዜ ታላቅ አውሎ ነፋስ የመሬት መንቀጥቀጥና እሳት ሆነ ። ወዲያው ይህ ሁኔታ ተለወጠና ጸጥታ የተሞላበት ጊዜ መጣ ። በዚህ ረገድ እግዚአብሔር በቁጥ ቋጠ ውስጥ የተገለጠው ለሙሴ ትምህርት ለመስጠት ሳይሆን አይቀርም ። ሙሴ በቁጥቋጠ የሚነደውን እሳት በማየት የእግዚአብሔርን ድምፅ እንደሰማ ፊቱን በመሸፈን እኛ ኃጢአተኛና እርሱ ቅዱስ መሆኑን አስገነዘበ ። በተጨማሪ ኢሳይያስ

ምዕራፍ ፮ እና ዘዳግም ፬ ፣ ፲፬ ተመልከት ። እግዚአብሔር ሙሴን እንዳናገረው የእስራኤላውያንን ችግርና መከራ ያየና የተመለከተ መሆኑን ገለጸለት ። ለማዳን የመጣ መሆኑንም ገለጸለት ። እስራኤላውያንን ለማዳን በባሪያው በሙሴ በኩል ተጠቀመ ። ሙሴ የእግዚአብሔር ወዳጅ ፣ (ዘጸ. ፴፫ ፣ ፲፩) የእግዚአብሔር ባሪያ (ዘኁ. ፲፪ ፣ ፯) ነቢይ (ዘዳ. ፴፬ ፣ ፲) በመባል በብዙ ስሞች ሲጠራ ነበር ። የእግዚአብሔር መልእክተኛ (ዘጸ. ፫ ፣ ፲)

<u>እግዚአብሔር የሁላችን አምላክ ነው ፣—</u> ከፈርዖን ታሪክ የምናገኘው ትምህርት እግዚአብሔር የሁሉ በላይ ጌታ መሆኑን ነው ። እንዳንዶች በፍቅር አንታዘዝም ቢሉም እንኳን በግድ ይታዘዙለታል ። ፈርዖን የእስራኤላውያን ቁጥር እየበዛ ስለ ሄደ አንድ ቀን የበላያችን በመሆን ይገዙናል በማለት በጣም ፈራ ። ስለዚህም እስራኤላውያንን መጨቆን ጀመረ ። እግዚአብሔር የፈርዖንን የጭቆና አገዛዝ ለመልካም በማድረግ ለሕዝቦቹ ያለውን ዓላማ ዘረጋበት ።

እግዚአብሔር ሰዎች በክፋት መንፈስ ተነሣስተው ለመጉዳት ሲያስቡ ለመልካም እንደሚለውጠው የሚያሳስቡትን ክፍሎች ወደፊት በሰፊው እንመለከታለን ። ይሁዳ አስቆሮቱ ኢየሱስ ክርስቶስን አሳልፎ መስጠትን ብምርጫው የወሰነ ቢሆንም እግዚአብሔር ያንን ምርጫ ለዓላማው መፈጸሚያ አድርጎ ተጠቅሞበታል ። የፋርሱ ንጉሥ ቂሮስ (ኢሳ. ፵፬ እና ፵፭ ዕዝራ ፩ ፣ ፩) የማረከቸውን እስራኤላውያን ወደ አገራቸው መመለስ መልካም የአስተዳደር ዘዴ መስሎት እርምጃ ቢወስድም እግዚአብሔር ይህን ውሳኔ ሕዝቡ ወደ ኢየሩሳሌም እንዲመለሱ በማድረግ ዓላማውን ፈጸመበት ። በዚህም እግዚአብሔር ከሁሉ በላይና አርቆ ተመልካች መሆኑን ለመረዳት እንችላለን ። (ኤፌ. ፩ ፣ ፳፪) ሁሉንም ከእግሩ በታች አስገዛለት ፣ ከሁሉ በላይም ራስ እንዲሆን ለቤተ ክርስቲያን ሰጠው ።

<u>እስራኤልና አሕዛብ ።</u>

እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ለምን እንደመረጠ ።

ምንባብ ከመጽሐፍ ቅዱስ ፣— ዘኁልቁ ፲፫ ፣ ፲፩ — ፴፩
ዘሌዋውያን ፲፱ ፣ ፴፫ — ፴፯
ዘጸአት ፲፪ ፣ ፵፫ — ፵፱
ኢሳይያስ ፵፱ ፣ ፩ — ፲፪
ዘጸአት ፳ ፣ ፳ — ፲፩

<u>ጥያቄዎች</u>

1. ዘኁልቁ ምዕራፍ ፲፫ ፣ ፲፩ እዚህ ላይ ጻፍና በቃልህ አጥና ። _____

2. አንድ እስራኤላዊ ሳያውቅ በስሕተት ኃጢአት ቢሠራ ካህኑ መሥዋዕት የሚያቀርበው ለማን ነው ? _____

3. አንድ እስራኤላዊ አውቆ በድፍረት ኃጢአት ቢሠራ ምን ይደርስበታል ?

_____

4. እስራኤላውያን እንግዶችን ፣ መጻተኞችን ተቀባይ እንዲሆኑ መምሪያ ለምን ተሰጣቸው ? _____

5. እንግዳ የሆነው ሰው በፋሲካው በዓል ተካፋይ ለመሆን ከፈለገ ምን ማድረግ አለበት ? _____

6. በሰንበት ቀን ማድረግ የሌለባቸውን ሰባት ነገሮች ጻፍ። _____

_____

7. እግዚአብሔር ለባሮቹ ለእስራኤላውያን የሰጣቸው ተግባር ምንድር ነው ? ኢሳ. ፶፱ ፥ ፩ ፣ ፯ _____

የዓለም ሕዝብ።

የሚነበቡ የመጽሐፍ ክፍሎች ፡— አሬት ዘጸአት ፱ ፥ ፲፫ — ፲፯ ፣ ሮሜ ፱ ፥ ፲፬ — ፲፰ ፣ ኢያሱ ፯ ፥ ፲፩ — ፳፮ ፣ ፩ኛ ነገሥት ፲፯ ፥ ፳፱ — ፴፱

ጥያቄዎች

1. እግዚአብሔር በፈርዖንና በሕዝቡ ላይ መቅሰፍትን የላከ ምን እንዲያውቁ ነበር ?_____

2. እግዚአብሔር ፈርዖንን ያስነሣው በምን ምክንያት ነበር ? _____

3. የሚከተሉትን ጥቅሶች ሙላቸው ፡—

   ሀ. የምሥረውን ሁሉ _____ ለምራራለትም ሁሉ

   ለ. ምሕረት... ወይም

   አይደለም ከሚምር _____ ነው እንጂ

   ሐ. ብርና ወርቅ ሁሉ የናስና የብረትም ዕቃ _____

   መ. ኢያሬኮን ለመሥራት የሚነሣ ሰው በእግዚአብሔር ፊት _____

   _____

4. ሀ. አክዓብ የማን ልጅ ነበረ ?

   ለ. ምን ያህል ጊዜ በእስራኤል ላይ ነገሠ ?_____

   ሐ. መናገሻ ከተማው ማን ይባላል ?_____

5. የሚከተሉትን ጥቅሶች ሙላቸው

   አክዓብም ከእርሱ በፊት ከነበሩት ሁሉ ይልቅ የእስራኤልን አምላክ እግዚአብሔርን _____

6. ሀ. ማን ነበረ ኢያሪኮን ያሠራው ?_____

ለ. በኩር ልጁስ ማን ይባላል ?_____

ሐ. የታናሹ ልጁስ ስም ማን ነው ? _____

1. እግዚአብሔር በፈርዖን እንደተጠቀመበት ።

ቤተ እስራኤል አንድ ሰባ ነፍሳት ሆኖ ወደ ግብፅ እንደወረደ በሰላምና በደስታ ሊኖር ቻለ ፣ ይኸውም ፈርዖን ስለ ዮሴፍ ጥበብና በጎ አስተዳዳሪነቱን በማስተዋል ነው ። የሆነ ሆኖ እዚያም በግብፅ አገር እንዲቀመጡ የእግዚአብሔር ፈቃድ አልነበረም ፣ ለእነርሱ የተሰጠ አገር ከነዓን ነውና ።

በዚህም መሠረት እንግዲህ እግዚአብሔር ዮሴፍን ያላወቀ ሌላ ንጉሥ ግለት ፈርዖንን አስነሣው ። የእርሱም ጭከና የታወቀ መሆኑን በማስተዋል አነገሠው ። ሕዝቡም ደግሞ ወደ እግዚአብሔር ሲጮኹ ጩኸታቸውን ሰማ ፣ የሚያመልጡበት ንም መንገድ አዘጋጀላቸው ። ፈርዖን እንግዲህ ምንም እንኳን እግዚአብሔርን ባያ ውቅ የእግዚአብሔርን አሳብ መፈጸም ግድ ሆነበት ።

2. የእግዚአብሔር ሃሳብ ስለ ኢያሪኮ ።

የእስራኤል ሕዝብ ወደ ከነዓን እንዳይገባ የኢያሪኮ ንጉሥ ከነወታደሮቹ ከከተማው ገብተው በሮችን ሁሉ ዘጉባቸው ። ልክ እንዲሁ አማኞች ወደ ተስፋው አገር እንዳይገቡ ማለት ልባቸውን ለእግዚአብሔር እንዳይሰጡ ሰይጣን መንገዱን ሊዘጋባቸው ይሞክራል ። ሆኖም ሊከለክለን የሚችል ማንም የለም ።

እግዚአብሔር ኢያሱን ፡—

ተመልከት ኢያሪኮንና ንጉሥዋን ጽኑዓን ኃያልዋንም በእጅህ ሰጥቻለሁ ። ኢያሱ ፮ ፣ ፪

ነገር ግን ረዓብ የምትባለዋ ምንም እንኳ ከኢያሪኮ ሕዝብ መካከል አንድዋ ብትሆን ከዚህም በላይ ደግሞ ጋለሞታ ብትሆን ከእግዚአብሔር ሕዝብ ጋር የመተባበር ምኞት ስለነበራት እግዚአብሔር ምሕረቱን አደረገላት ።

ኢያሪኮ ራሷ ግን የተረገመች ከተማ ሆነች ፣ ከዚህም ዘመን በኋላ በአክዓብ ዘመነ መንግሥት አኪኤል ምናልባት ከተማይቱ የተረገመች መሆኗን እግዚአብሔር ረስቶአል በማለት ከተማይቱን እንደገና አሠራት ። ልክ ኢያሱ እንዳለ በበኩር ልጁ መሠረቱን አኖረ ፣ በታናሹ ልጅ ደግሞ በሮችዋን አቆመ ።

3. የአክዓብ ጥፋት ።

አክዓብ ከእስራኤል ነገሥታት ሁሉ ይልቅ እጅግ በጣም ክፉ ኃጢአት እንደ ሠራ መጽሐፍ ቅዱሳችን ያወሳል ፣ ሌሎች ነገሥታት ኃጢአትን እንደሠሩ እርሱ ደግሞ ኃጢአትን ሠራ ። እንዲያውም ከዚያም በላይ የሚያስደንቀው ከሲዶን አገር በዓል የተባለውን ጣዖት ወደ እስራኤል አገር ማምጣቱ ነው ። ያመጣውን ጣዖት

ከሰገደለት በኋላ ሌሎችም የእርሱን ዓላማ እንዲከተሉ አደረገ፡ እንዲሁም የሲዶንን ንጉሥ ልጅ ማለት የኤተበኣልን ልጅ ኤልዛቤልን አገባት።

ከዚህም የተነሣ የእግዚአብሔር ቁጣ በእስራኤል ላይ ነደደ፡ ለሦስት ዓመታት ያህል ዝናብ አልነበራቸውም፡ ሁሉም እንደበረሃ ሆነ። ኤልያስ ግን በቀርሜሎስ ተራራ የበዓልን ነቢያቶች ሁሉ ድል አድርጎ የበላይነቱን ስላሳየ አክዓብ በፍርሃት ምክንያት ወደ መናገሻ ከተማው ወደ ሰማርያ መሸሽ ግድ ሆነበት፡ ኤልዛቤል ግን ሳትፈራም ሆነ ሳትጸጸት ኤልያስን ለማስፈራራት ሞከረች።

የአክዓብ ጥፋት እንግዲህ ግልጽ ሆኖ ይታያል፡ እነሆ በመጀመሪያ ያላመነች ሴት በሚስትነት በማግባቱ ሁለተኛ ደግሞ የሌሎችን አማልክት በማምለኩ ነው። የእስራኤልም ሕዝብ ከአክዓብ መጥፎ አካሄድ ወርሰው በሃይማኖታቸው መጠራጠርን ጀመሩ። ወደማይገባቸውም ክፉ ነገር ሁሉ ማምራት ጀመሩ።

የዓለም ሕዝብ እንደዚህ ያለውን ችግር በእስራኤል ላይ እንደሚያመጡ እግዚአብሔር ስላወቀ ፈጽመው እንዲያጠፋአቸው አዘዛቸው። ልክ ሳኦል ለአጋግና ለሕዝቡ እንደራራ እንዳላጠፋቸውም እንደዚህም የእስራኤል ሕዝብ ጠላቶቻቸውን ለማጥፋት አልቻሉም። ለምሳሌ፡— ይሁዳ በሸለቆው የነበሩትን ሕዝቦች ሊያወጣ ቸው አልቻለም፡ ምናሴም ከነዓናውያኖችን አላስወገዳቸውም። መሳፍንት ፩፡ ፲፱ እና ፳፯ ከነዓናውያንም ደግሞ በኤፍሬም መከከል ተቀመጡ፡ ግብርም የሚገብሩላ ቸው ሆኑ። መሳፍንት ፩፡ ፴

ይህም ለእኛ ማስጠንቀቂያ ነው፡ ኃጢአትን ከሕይወታችን ማስወገድ ይገባ ናል። ብንራራለት ግን ለእኛና ለቤተ ሰቦቻችን በቤተ ክርስቲያናችንም ሁሉ እንቅ ፋት ሊሆንብን ይችላል።

የእግዚአብሔር ሃሳብ ስለ አሕዛብ።

የሚነበቡ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች፡— ዘኁልቁ ፲፫፡ ፲፩ — ፴፪
ዘሌዋውያን ፲፱፡ ፴፫ — ፴፯
ዘጸአት ፲፪፡ ፵፫ — ፵፱ እና ፳፡ ፮ — ፲፩
ኢሳይያስ ፵፱፡ ፩ — ፲፪

ጥያቄዎች

1. ዘኁልቁ ፲፫፡ ፲፮ ጻፍና በቃልህ አጥናው። _____

_____

2. ከአይሁዶች መከከል አንድ ሰው ሳያውቅ ኃጢአትን የሠራ እንደሆነ ማን ነበር ሥርየትን የሚያስገኝለት ?_____
3. ይህን ያደረገው በምን ምክንያት ነበር ?_____

4. ሰው አውቆ ኃጢአትን ከሠራ ምን ይሆናል ? _____

5. በመካከላቸው የሚገኙት እንግዶች ወይም መጻተኞች እንደ አገሩ ልጆች ይሆኑ ዘንድ እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ለምን አዘዛቸው ? _____

_____

6. አንድ እንግዳ በፋሲካ ተካፋይ ለመሆን ሲፈልግ ምን ማድረግ አለበት ?

_____

7. በሰንበት ምንም ሥራ እንዳይሠሩ በተለይ ሰበት ሰዎች ተጠቅሰዋል። እነርሱስ እነማን ነበሩ ?

ሀ. _____ መ. _____

ለ. _____ ሠ. _____

ሐ. _____ ረ. _____

ሰ. _____

8. በኢሳይያስ ፶፱ ፥ ፩ ፤ ፮ እንደምናገኘው እግዚአብሔር ለአይሁዶች የሰጠው ልዩ ሥራ ምን ነበር ? _____

ማስረጃ

እግዚአብሔር አብርሃምንና የአብርሃምን ዘር የመረጠው በዓለም ሁሉ እንደ ብርሃን እንዲሆኑ ነው።

እስከ ምድር ዳር ድረስ መድኃኒት ትሆን ዘንድ
ለአሕዛብ ብርሃን አድርጌ ሰጥቼሃለሁ ፤ ይላል እግዚአብሔር። ኢሳ. ፵፱ ፥ ፮

በዚህም መሠረት እግዚአብሔር አይሁዶችን በተለይም በሁለት በኩል አከበራቸው ፥ ቃል ኪዳኑን ለአይሁዶች ሰጠ። ሮሜ ፫ ፥ ፪ ቀጥሎም ደግሞ የእግዚአብሔር ልጅ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በሥጋ መጣላቸው ፥ በዘሩ በኩልም ማለት በሥጋዊ ባሕርዩ ፍጹም አይሁዳዊ ነበር። ሮሜ ፱ ፥ ፭ በእግዚአብሔር አስተያየት በኢየሩሳሌም የተቋቋመችን ቤተ መቅደስ ለዓለም ሕዝብ ሁሉ የጸሎት ቤት ነበረች። ኢሳ ይያስ ፶፮ ፥ ፯

አሕዛብ በቃል ኪዳኑ ስለ መግባታቸው።

ከአሕዛብ መካከል ማንኛውም ሰው ከእግዚአብሔር ሕዝብ ጋር ለመተባበር ቢፈልግ ኖሮ አንድ ሥርዓት ፥ አንድ ሕግ ፥ አንድ ፍርድ መቀበል ነበረበት። ከፋሲካው ተካፋይ ለመሆን ከፈለገ ደግሞ እንደ ሕጉ መገረዝ ነበረበት። ይህም ግዝረት ለአብርሃም የተሰጠው የቃል ኪዳን ማረጋገጫ ነው። ግዝረት ለማንኛውም አይሁድ ከዓለም ርኩሰት ሁሉ ይለይ ዘንድ የተሰጠ ማስታወሻ ነበር ፥ ማስታወሻነቱም አሕዛብ ለነበረው ሰው አስፈላጊ ምልክት ነበረ። እንዲሁም ለአማኞች የተሰጠው ጥምቀት ለደኅንነታችን ምልክት እንጂ ደኅንነትን የምናገኝበት ሥርዓት አይደለም። ቢሆንም በብሉይ ኪዳን ዘመንም ሆነ በአዲስ ኪዳን ፥ የእግዚአብሔር ሕዝብ ሁሉ ከዓለም

ክፋት የተለዩ መሆናቸውን ያውቁ ዘንድ አስፈላጊ ነው ። መገረዝ ለአብርሃም ወይም ለአይሁዶች ከዚያም በላይ አሕዛብ ለነበሩት ሰዎች የደኅንነት ምሳሌ እንጂ ራሱ ደኅንነት የሚሰጥ አልነበረም ። አብርሃም ጻድቅ ሆኖ ተቆጠረ የተባለው አምኖ ሳይ ገረዝ በፊት ነበረ ። በብሉይ ኪዳን ግዝረት በአዲስ ኪዳንም ጥምቀት እንዲፈጸም የተወሰነው ለዚህ ማስታወሻ ነው ። ቆላ. ፪ ፡ ፲፩ ፡ ፲፪ ደግሞ ሮሜ ፮ ፡ ፩ ፤ ፩

ክርስቶስ በሥጋ በዓለም ውስጥ በነበረ ጊዜ አይሁዶች ምን አሉ ? አሕዛብ የሚድኑት በመገረዝ ብቻ ሳይሆን በመጠመቅ ጭምር ነው ይሉ ነበር ። በዚህም ረገድ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ከኒቆዲሞስ ጋር ሲነጋገር ፡ ሰው ዳግመኛ የሚወለድ ደው በውኃ (ማለት በጥምቀት) እና በደም (ማለት በመገረዝ) ሳይሆን በመንፈስ እንዲወለድ ያስፈልጋል ብሎ አስተማረው ። የዮሐንስ ወንጌል ፫ ፡ ፩ — ፭

በብሉይ ኪዳን ዘመን ግን እንግዳ ከእግዚአብሔር ሕዝብ ጋር እንዲተባበር ከፈ ለገ ሥርዓት ፡ ሕግና ፍርድ ለእርሱም ሆነ ለአይሁዶች አንድ ነበር ። ሕጉን ባለማወቁ ምናልባት በስሕተት ኃጢአት ይሠራል ፡ በማለት እግዚአብሔር በደላቸው እንዲሰ ረይ ለሰውየውና ለሕዝቡ ሁሉ አንድ መንገድ አዘጋጅላቸው ። ቁሱ መሥዋዕቱን አቅርቦ ሥርየት አደረገ ፡ ይህም የሆነበት ሁሉ ኃጢአት ያደረገው ሰውዬ ሳያውቅ ነበር እንጂ እያወቀ ስላልነበረ ነው ። ማንኛውም ሰው እያወቀ ኃጢአት ከሠራ ከሕ ዝቡ እንዲወገድና የሞት ፍርድ እንዲፈጸምበት ግዴታ ነበር ። ቁሱ መሥዋዕት ያቀ ረበው ለአንድ ሰው ብቻ ሳይሆን ለሕዝቡ ሁሉ ነበር ፡ ይኸውም ያንድ ሰው በደል በሁሉ ላይ ኩነኔን ስለሚያመጣ ነው ። ኢያሱ ፯ ፡ ፩ — ፳፮ ተመልከት ።

በይተዋር የሆነ ሁሉ ከእግዚአብሔር ሕዝብ ጋር ሊተባበር ሲፈልግ ሦስት ነገሮችን መቀበል ነበረበት ፡ እነርሱም ሥርዓት ሕግና ፍርድ ናቸው ። ተመልከት ፡— ሥርዓትና ሕግ ብቻ ሳይሆን እንደ ሌሎች ፍርድ መቀበል አስፈላጊው ነበር ። ስን ትና ስንት ሰዎች ከእግዚአብሔር የሚገኙትን መልካም በረከቶች ሲፈልጉ አብረው ከእግዚአብሔር ሕዝብ ጋር ለመተባበር ስደት ፡ መከራ ፡ ችግር ስለሚመጣባቸው በረ ከትን ትተው እንደገና ወደኋላ ማለት ወደ ዓለም ፍላጎት ይመለሳሉ ። ማቴዎስ ፲፱ ፡ ፲፮ — ፳፪ ተመልከት ።

<u>በሕዝቡ መካከል ስላለው እንክርዳድ ።</u>

ወደ እግዚአብሔር የሰገዱት ሁሉ የእርሱ ምርጦች አልነበሩም ፡ በሁለተኛ ነገሥት ፲፯ ፡ ፳፬ — ፴፩ እንደምናገኘው እስራኤላውያን ከተማረኩ በኋላ የአሶር ንጉሥ በእነርሱ ፈንታ ልዩ ልዩ አሕዛብን ተከለ ። ወደ ሰማርያ እንደደረሱ ደግሞ እግዚአብሔር እንስሳዎችን ሰደደባቸው ። ከዚህም የተነሣ ሕዝቡ ስለ እግዚአብሔር የሚያውቁ እንደመሆናቸው መጠን እንደ አምላክ አድርገው ሰገዱለት ፡ ሆኖም እንደ በፊቱ ደንባቸው ለእርሱ ብቻ ሳይሆን ለቀድሞ አማልክቶቻቸው ጭምር ሰገዱላ ቸው ። የእግዚአብሔርን ቁጣ ቢፈሩም እንኳ የሐሰት አማልክቶቻቸውን ቁጣም ከመፍራት አልተመለሱም ነበር ።

አይሁዶች እንዲህ ይሉ ነበር፣ እነዚህ ሰዎች ያመኑ አናብስትን ስለፈሩ ነው በማለት «አናብስት ከሐዲዎች» ብለው ጠሩአቸው።

እርግጥ ነው፣ ሰው ሲጨነቅ ችግሩ እንዲቀነስለት ለማመን ፈቃደኛ ይሆናል። ነገር ግን ሕይወቱ ያልተስተካከለ ሲሆን ይችላል። እንግዲህ በዚህ ውኔታ ማንኛውም እንግዳ ሰው ከእግዚአብሔር ሕዝብ ጋር በእውነት ለመተባበር ፈቃደኛ ከሆነ ለበረከት ብቻ ሳይሆን እንዲያውም ለጊዜው ተወስኖ የመለየት አምሮት ሳያድርበት ለበረከትም ሆነ ለስደት ለአሁንም ሆነ ለዘለዓለም መተባበር ግድ አለበት።

እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ለምን እንደመረጠ።

እግዚአብሔር አብርሃምን በመምረጥ ለራሱ የተለየ ሕዝብ እንደሚያደርገው ቃል ኪዳን ገብለት። ይሁን እንጂ እግዚአብሔር ይህን ቃል ኪዳን ለአብርሃም ሲገባለት የቀሩትን ሕዝቦች ችላ ማለቱ ሳይሆን እስራኤላውያን የእግዚአብሔር መልእክተኞች በመሆንና መልካም ምስክርነት በማሳየት ለሕዝብ ብርሃን እንዲሆኑ ነበር።

«እስከ ምድር ዳር ድረስ መድኃኒት ትሆን ዘንድ
ለአሕዝብ ብርሃን አድርጌ ሰጥቼሃለሁ።» ኢሳ. ፵፱፣ ፮

እስራኤላውያን ሁለት ስጦታዎች ተሰጥቶአቸዋል። የመጀመሪያው የእግዚአብሔር ቃል ኪዳን ሲሆን ሁለተኛው ደግሞ የልጁ የኢየሱስ ክርስቶስ ቃል ኪዳን ነው። በሮሜ ፫፣ ፪ የእግዚአብሔር ቃላት አደራ እንደተሰጡአቸው ሲገልጽ በሮሜ ፱፣ ፭ ደግሞ ክርስቶስም በሥጋ ከእነርሱ ወገን የመጣ መሆኑን ጳውሎስ ያሳስበናል።

እስራኤላውያን እነዚህን ስጦታዎች ከተቀበሉ በኋላ ለዓለም ሕዝብ እንዲያደርሱ ይፈለግባቸው ነበር። በኢሳይያስ ፵፮፣ ፩ — ፭ እግዚአብሔር ለእሕዝብ የሰጣቸው የተስፋ ቃል አለ። ይኸውም ኪዳኑን ቢጠብቁና እግዚአብሔር የሚደሰትበትን ነገር ቢያደርጉ እንደ እስራኤላውያን እንደሚመለከታቸው ግልጥ ነበር። ይህም መሥዋዕታቸው ተቀባይነት እንደሚያገኝ ጸሎታቸው እንደሚሰማ ያረጋግጥልናል። የእግዚአብሔር ቤት ለሕዝብ ሁሉ የሚሆን የጸሎት ቤት ነው። ኢየሱስ ክርስቶስ የጸሎት ቤት የነበረውን የአባቱን ቤት እስራኤላውያን የንግድ ቤት ስላደረጉት እንደ ወቀሳቸው መገንዘብ ያስፈልጋል። ማቴ. ፳፩፣ ፲፪፣ ፲፫

ቃል ኪዳን መግባት።

አሕዛብ እንዴት የእግዚአብሔር ሰው ለመሆን ይችላሉ? ከአሕዛብ መካከል አንድ ሰው ከእግዚአብሔር ጋር ለመተባበር ቢፈልግ አንድ ሥርዓት፣ አንድ ሕግ፣ አንድ ፍርድ መቀበል ነበረበት። በዘኁልቁ ፲፭፣ ፲፬ — ፲፮ ለአሕዛብ የተለየ ሕግ እንደሌላቸው ያሳስበናል።

የፋሲካንም በዓል ለማክበር ከፈለገ መገረዝ ነበረበት። ግዝረት እግዚአብሔር ለአብርሃም ለሰጠው ቃል ኪዳን ምልክት ነበር። ዘፍ. ፲፯፣ ፱ — ፲፱ ግዝረት እያንዳንዱ አይሁዳዊ ከዓለም እርኩሰት ሁሉ ተለይቶ ለእግዚአብሔር እንዲኖር የተሰጠ

ማስታወሻ ነው ። ይህም ማስገንዘቢያ ለአሕዛብም ያስፈልግ ነበር ። በዚህ አንጻር በአዲስ ኪዳን ለክርስቲያኖች የተሰጠው ማስገንዘቢያ ጥምቀት ነው ። መገረዝ ለአብርሃም ደኅንነት የሚሰጥ አልነበረም ። የግዝረትንም ሥርዓት የወሰደው በእግዚአብሔር እምነ ጽድቅም እንደሆነ ከተቆጠረለት በኋላ ነው ። እንደዚሁም ከመንን በኋላ የም ንጠመቅ ስለሆነ ጥምቀት እያድነንም ። ይሁን እንጂ በብሉይ ኪዳን የግዝረትም ሆነ በአዲስ ኪዳን የጥምቀት አስገንዛቢነት ከዓለም ተለይተን ለጌታ በመገዛት እንድንኖር የተሰጠ ምልክት ነው ። ቆላ. ፪ ፣ ፲፩ ፣ ፲፪ ፣ ሮሜ ፮ ፣ ፩ ፲፩ አይሁዶች አሕዛብ መጠመቅ ብቻ ሳይሆን መገረዝም ጭምር አለባቸው ብለው አስተማሩ ። በዚህ ረገድ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ከኒቆዲሞስ ጋር ሲነጋገር ሰው ዳግመኛ መወለድ የሚገ ባው ከውኃ ማለት (በጥምቀት) ና በደም ማለት (በመገረዝ) ሳይሆን በመንፈስ እን ዲወለዱ ያስፈልጋል በማለት አስተማረ ። ዮሐ. ፫ ፣ ፩ — ፰

ልናስተውለው የሚገባ ዋና ነገር በብሉይ ኪዳን አንድ አሕዛብ ከእግዚአብሔር ሕዝብ ጋር ለመተባበር ቢፈልግ ለሕጉና ለሥርዓቱ ለመገዛት ሐሳቡን መቁረጥ አለ በት ። ሕጉ ወይም ደንቡ ለአይሁድ ሆነ ለአሕዛብ አንድ ነው ። ዘኁ. ፲፭ ፣ ፲፬ ፲፮ ይሁን እንጂ ለእስራኤላውያን ሁሉ ይህ ግልጽ አልነበረም ። ቢሆንም እነርሱ በግ ብፅ እንግዶች ሆነው ሳለ በሰው አገር መሆን ያለውን ችግር ስለሚያውቁት እነዚህ አዲስ አማኝ በሆኑት አሕዛብ እንዳይታዘዙ ነግረዋቸው ነበር ። አሕዛብ የሆነው ሰው የእግዚአብሔርን ሕግና ሥርዓቱን ሲያጠና ብዙ ጊዜ አብሮት እንደቆየው እንደ እስራኤላዊው ሊያውቅ አይችልምና በቀላሉ ይሰሳታል ። ይህም ከሆነ ካህኑ ለሕዝቡ ኃጢአት ማስተሰርያ ያቀርባል ። ከማኅበርተኞቹ ውስጥ አንዱ ኃጢአት ቢሠራ ቤተ ሰቡና አባል የሆነበት ቤተ ክርስቲያንም እንደሚጎዳ ማስታወስ ጠቃሚ ነው ። የሐዋ. ሥራ ፭ ፣ ፩ — ፲፩ ፣ ኢያሱ ፯ ፣ ፩ — ፳፮ ከዚህ ጋር መገንዘብ የሚገባን አንድ ሰው ኃጢአት መሆኑን እያወቀ በድፍረት ቢሠራ ኃጢአቱ በመሥዋዕት ይቅር አይባልለትም ። ባለማወቅ ሳይሆን በማወቅና በድፍረት ስለሠራ ከሕዝቡ ተወግዶ የሞት ፍርድ ይፈረድበታል ። ከእግዚአብሔር ሕዝብ ጋር ኅብረት ከፈለገ እንደ ጸሎት መሥዋዕትና የእግዚአብሔርን የተስፋ ቃሎች ብቻ ሳይሆን ኃጢአት ቢሠራ ፍርድም እንዳለበት ማወቅ ይገባዋል ። እንደዚሁም በዘመናችን የምንኖር ክርስቲያ ኖች ከእግዚአብሔር እጅ በረከት መቀበል ብቻ ሳይሆን ቅጣቱንም በደስታ መቀበል ይገባናል ።

<u>አፋዊ ክርስቲያን ።</u>

የእግዚአብሔርን ስም የሚጠሩት ሁሉ እውነተኞች አማኞች ናቸው ማለት አይቻልም ። በሁለተኛ ነገሥት ፲፯ ፣ ፳፬ — ፴፫ በእስራኤላውያን ምትክ በሰማርያ እንዲኖሩ የተላኩት አሕዛብ ባለመታዘዛቸው አንበሶች ተሰደዱባቸው ። በዚህም እግዚአብሔር እንደ ተቆጣቸው ለመረዳት ቻሉ ። ስለዚህም የአሶር ንጉሥ ሄዶ የሚያስተምራቸውን ካህን ሰደደላቸው ። ካህኑም ከሰጣቸው ትምህርት ጋር የቀድሞ

ምድን ጣዖታት በማጣመር አቀላቅለው ማምለክ ጀመሩ። በእርግጥ የእግዚአብሔርን ቁጣ ፈርተው ነበር። ነዩን እንጂ ፍርሃታቸው የቀድሞ ጣዖት አምልኮአቸውን አስከመተው አላደረሰቸውም። አስራኤላውያንም እነዚህ ሰዎች የእግዚአብሔርን ስም የሚጠሩትና አማኝ የሚመስሉት የአኗኗስት ፍርሃት ይሄቸው ነው በማለት ይዘብቱባቸው ነበር።

አምን ብዙ ጊዜ ሰዎች ችግር ሲደርስባቸው ወደ እግዚአብሔር ይጮሃሉ። ችግራቸው ሲያልፍ ግን የኃጢአተኛነት ኑሮአቸውን ይቀጥላሉ። እንደ እነዚህ ያሉ ትን ሰዎች አፋዊ ክርስቲያን እንጂ እውነተኛ አማኝ ብለን አንጠራቸውም። ከእግዚአብሔር ሕዝብ ጋር የኖሩት አሕዛብ ሊያደርጉት የሚገባ ሌላ ነገር ነበር። ያውም እንደ እግዚአብሔር ሕዝብ በቃል ኪዳኑ ሥር መኖር ነበር።

ኢትዮጵያ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ።

ምንባብ ከመጽሐፍ ቅዱስ፦ ፪ኛ ነገሥት ፲፱ ፥ ፩ — ፲
ኤርምያስ ፴፰ ፥ ፩ — ፲፫
የሐዋርያት ሥራ ፰ ፥ ፳፯ — ፵
፩ኛ ነገሥት ፲ ፥ ፩ — ፲፫

ጥያቄዎች

1. ንጉሥ ሕዝቅያስን የአሶሩ ንጉሥ ባስፈራራው ጊዜ መልእክተኛውን ወዴት ላከ? _____
2. ቲርሐቅ የኢትዮጵያውን ንጉሥ ምን አደረገ? _____
_____
3. ይሁዳንና ኢየሩሳሌምን በሚመለከት ጉዳይ የኤርምያስ ትንቢት ምን ነበር?
_____
4. አቤሜሌክ ኢትዮጵያዊው ኤርምያስን ከጉድጓድ እንዴት እንዳወጣው ግለጽ። _____
5. እግዚአብሔር የእስራኤል ንጉሥ ሰሎሞን ስለ አደረገው ነገር የሰጠው ምክ ንያት ምን ነበር? _____
6. ፊሊጶስ ኢትዮጵያዊውን ጃንደረባ ሊገናኝ የመጣው ከየት ነበር? _____
_____
7. የትኛውን የመጽሐፍ ክፍል ያነብ ነበረ? ያልተረዳው ምን ነበር? _____
_____

ኢትዮጵያና መጽሐፍ ቅዱስ።

ኢትዮጵያ የሚለው ስም በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ተጠቅሶ ይገኛል። በጣም የታወቀውም ጥቅስ በመዝሙረ ዳዊት ፷፰ (፷፰) ፥ ፴፩ የተመለከተው ነው። ይህም ጥቅስ ኢትዮጵያ ለእግዚአብሔር ከሚገዙት ሰዎች ወገን መሆኗን ያሳስበናል።

ኢትዮጵያ የሚለው ስም ለመጀመሪያ ጊዜ የተጠቀሰው በዘኁልቁ ፲፪ ፥ ፩ ላይ ነው ። በዚህም የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል ሙሴ ኢትዮጵያዊት ሚስት እንደነበረችው እናነበለን ። ማርያምና አሮን በዚህ ያልተደሰቱ ቢሆኑም እግዚአብሔር አልሰማቸውም ። ከዚህ ሌላ የኢትዮጵያ ወታደሮች የአሶር ንጉሥ ሕዝቅያስን በኢየሩሳሌም ሊወጋ በተነሣ ጊዜ እርዳታ አድርገዋል ። የኢትዮጵያ ወታደሮች ከአሶርያውያን ወታደሮች ጋር ውጊያ ገጠሙ ፥ ኢትዮጵያውያን በውጊያው በማሸነፍ ኢየሩሳሌምን አስለቀቁ ። እግዚአብሔር ይህችን ኢትዮጵያ የምትባለውን አገር እንደሚወዳት የሚያሳስቡ ሦስት ታሪኮች አሉ ። እነዚህም የንግሥት ሳባ ታሪክ ፥ በጉድጓድ የተጣለው የኤርምያስ ታሪክና የጃንደረባው ታሪክ ናቸው ።

ንግሥት ሳባ ።

የንግሥት ሳባን ታሪክ የምናገኘው በፎኛ ነገሥት ፲ ነው ። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም የሰሎሞንን ጥበብ ለመስማት ከምድር ዳር መምጣቷን ተናግሮላታል ። በዚህም ኢየሱስ ከሰሎሞን እጅግ የሚበልጥ ሲሆን ወደ እርሱ ባለመምጣታቸው ፈሪሳውያንን ወቅሶአቸዋል ።

ንግሥት ሳባ ስለ ሰሎሞን ዝና በሰማች ጊዜ ሽቱና እጅግ ብዙ ወርቅ የከበረም ዕንቁ አስጭና ከታላቅ ጓዝ ጋር ወደ እርሱ ሄደች ። ንግሥት ሳባ በእርግጥ ለስጦታ ወርቅ ይዛ የሄደች እንኳን ቢሆን እርሱ ብዙ ወርቅ ስላለው እንደ ትልቅ ነገር አልቆጠረውም ። ለሰሎሞን ትልቁ የነበረው ስጦታ ግን ሽቱ ነበር ። ሉቃስ ፯ ፥ ፴፯ — ፶ እና ፰ ፥ ፮ — ፲ እንብብ ። ኢየሱስ ራሱን ከሰሎሞን ጋር ሲያወዳድር ሽቱው ምን ያሰኝባል ? ትክክለኛ መሥዋዕትና ጸሎትን ነው ። ለኢየሱስ ገንዘብ ልንሰጠው አንችልም ። ገንዘብ የሚሰጠን እርሱ ነውና ፡ ነገር ግን ፍቅራችንንና ጸሎታችንን ልና ቀርብ እንችላለን ።

አቤሜሌክና ኤርምያስ ።

ነቢዩ ኤርምያስ ትልቅ መልእክት እንዲያደርስ ተነግሮት ነበር ። ለእስራኤላው ያን ጠላት መጥቶ የኢየሩሳሌምን ከተማ እንደሚይዝ መንገር ነበረበት ። ሊያመል ጡም የሚችሉበት መንገድ እጃቸውን ለባቢሎናውያን እጅ አሳልፈው በመስጠት ብቻ ነበር ። ኤርምያስም ይህንን መልእክት ሲናገር ማንም ያደመጠው አልነበረም ። ንጉሡ ሰዴቅያስ ኤርምያስ በእስር ቤት እንዲቆይ ትእዛዝ አስተላለፈ ። በእስር ቤት ሳለ ውኃ በለው ጉድጓድ መቆየት ነበረበት ። ይሁን እንጂ ኤርምያስ በተጣለበት ጊዜ በጉድጓዱ ሞቃ እንጂ ውኃ አልነበረም ።

ይህ በዚህ እንዳለ እግዚአብሔር በንጉሥ ሰዴቅያስ ቤት ኢትዮጵያዊ የሆነ ባሪያውን አስቀምጦ ነበር ። ስሙም አቤሜሌክ ሲሆን ትርጓሜውም «የንጉሥ ባለ ሟል» ማለት ነው ። ሆኖም አቤሜሌክ የንጉሡ አገልጋይ ብቻ ሳይሆን የእግዚአብሔርም ባሪያ ነበር ። የኤርምያስን መታሰር በሰማ ጊዜ ከንጉሡ ፈቃድ ጠይቆ አሸለ ቀቀው ። አቤሜሌክ እንዴት አስተዋይ እንደነበር ተመልከት ። ወደ ጉድጓድ አል

ሮጠም ፥ ነገር ግን ኤርምያስን የሚያወጣበትን መንገድ ፈለገ ። አዎን ገመድ ያስፈልግ ነበር ። ኤርምያስ በጭቃው ውስጥ ስለነበር በገመድ ብቻ ሊያወጣው ቢሞክር ሊጎዳ ይችላል ። ስለዚህ አሮጌ ጨርቅና እላቂውን ልብስ በገመድ ከብብቱ በታች እንዲያደርግ ነገረውና በገመድ ጎትተው ከጉድጓድ አወጡት ። በከተማውም የሚበላ ነገር አልነበረም ። ይሁን እንጂ አቤሜሌክ እንዲህ ባለ ሁኔታ የኤርምያስን ሕይወት ሊያድን ቻለ ።

እግዚአብሔር አቤሜሌክን አልረሳውም ፥ የኤርምያስ ትንቢት ሲፈጸም ኢየሩሳሌም በጠላት እጅ ስትወድቅ ሕይወቱ እንደሚተርፍ ነግሮት ነበር ። ኤር· ፴፱ ፥ ፲፭ — ፲፰

<u>ኢትዮጵያዊው ጃንደረባ ።</u>

በአሳስ ኪዳን ውስጥ እግዚአብሔር ፊልጶስን ለኢትዮጵያዊው ጃንደረባ የሚያ ነበውን መጽሐፍ ትርጉም እንዲያብራራለት እንደላከው እናነባለን ። ከብዙ ዓመታት በፊት ንግሥት ሳባ ኢየሩሳሌምን እንደጎበኘች ይህም ጃንደረባ ኢየሩሳሌም ድረስ መጥቶ ነበር ። ጃንደረባው በሰረገላው ሆኖ ወደ ኢየሩሳሌም ሲያመራ መጽሐፍ ቅዱሱን ያነብ ነበር ። በእርግጥ አዲስ ኪዳን ያኔ ገና ስላልተጻፈ ብሉይ ኪዳን ይዘ ነበር ። ገና የእምነትን ትርጉም ያልተረዳ ስለነበር ኢሳይያስ ስለራሱ ይሆን ወይም ስለ ሌላ ሰው መናገሩን አላወቀም ። የሚያነበውም ክፍል ኢሳይያስ ፶፫ ፥ ፯ ፥ ፰ ያለ ው ን ነበር ።

ቀናም ብሎ አሻቅቦ ሲመለከት ፊልጶስን አየ ። ፊልጶስም ወደ ጃንደረባው ቀረብ ብሎ የምታነበውን በእውነት ታስተውለዋለህን ? አለው ። እርሱም የሚመ ራኝ ሳይኖር ይህ እንዴት ይቻለኛል ? አለው ። ፊልጶስም አፉን ከፈተ ፥ ከዚያ መጽ ሐፍ ጀምሮ ስለ ኢየሱስ ወንጌልን ሰበከለት ። በመንገድም ሲሄዱ ወደ ውኃ ደረሱ ። ጃንደረባውም እነሆ ውኃ እንዳልጠመቅ የሚከለክለኝ ምንድር ነው ? አለው ። ፊል ጶስም በፍጹም ልብህ ብታምን ተፈቅዶአል አለው ። መልሶም ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ አምናለሁ አለ ። ሰረገላውም ይቆም ዘንድ አዘዘ ። ፊልጶስና ጃንደረባው ሁለቱም ወደ ውኃ ወረዱ አጠመቀውም ። ከውኃውም ከወጡ በኋላ የጌታ መንፈስ ፊልጶስን ወደ ሌላ ቦታ ወንጌልን እንዲሰብክ ጠርቶ ወሰደው ። ከዚህ በኋላ ጃንደረባው ምን አደረገ ? በደስታ በመሞላት መንገዱን ቀጠለ ። አሁን እንግዲህ ክርስቲያን ሆነ ። ሕይወቱ ተለወጠ ። እብ በስሙ የላከው መንፈስ ቅዱስ የሆነው አጽናኝ እርሱ ሁሉን ያስተምረዋል ። መጽሐፉንም ሲያነብ ይገልጥለታል ። ዮሐ· ፲፬ ፥ ፳፮

በዚህ ክፍል በማንበብ የምናገኘው ትምህርት መጽሐፍ ቅዱስ የእስራኤላው ያን ታሪክ ብቻ ሳይሆን የኢትዮጵያ ፥ የግብፅ ፥ የባቢሎን ፥ የግሪክና የሮምም እንደ ሆነ ነው ። የእግዚአብሔርም ቃል ወደ እነዚህ አገር ሰዎች ሊደርስ የቻለው በእስ ራኤላውያን በኩል ነው ።

ሞዓባዊቱ ሩት ።

ምንባብ ከመጽሐፍ ቅዱስ ፡— ዘፍጥረት ፲፱ ፡ ፴— ፴፯
ዘዳግም ፳፫ ፡ ፫ — ፮
መሳፍንት ፫ ፡ ፲፪— ፲፱
መጽሐፈ ሩት

ጥያቄዎች

1. የሎጥ ልጆች ከአባታቸው የወለዱዋቸውን የሁለቱን ወንዶች ልጆች ስም ጻፍ ። _____
2. ሞዓባውያን ወደ እስራኤል ጉባኤ እንዳይገቡ የተከለከሉት ለምንድር ነው ?
_____
3. የእስራኤል ልጆች የሞዓብን ንጉሥ ለስንት ዓመታት አገለገሉ ? _____
_____
4. ከዚህ በታች ላሉት ጥያቄዎች መልስ ስጥ ።
የሩት የባልዋ አባት _____
የሩት የባልዋ እናት
የሩት የባልዋ ወንድም ሚስት _____
የሩት የመጀመሪያ ባልዋ _____
5. ሩት ፪ ፡ ፲፩ — ፲፫ ጻፍና በቃልህ አጥና ። _____
_____
_____

እግዚአብሔር እስራኤላውያንን የመረጣቸው ለዓለም ሁሉ መልእክተኞቹ እን ዲሆኑ ነው ። የዓለም ሕዝቦች ሁሉ በአንተ ይባረካሉ ሲል ለአብርሃም ቃል ኪዳን የገባለት ለዚህ ነው ። ዘፍ. ፲፪ ፡ ፲፰ በእርግጥ ኢየሱስም በሥጋ ወደ ዓለም የመ ጣው ከእስራኤል ዘር ነው ። ሮሜ ፱ ፡ ፭ ኢየሱስም በሥጋ ወደ ዓለም ከመምጣቱ በፊት ብዙዎቹ የዓለም ሕዝቦች ተባርከውበታል ። ከእነዚህም ከተባረኩት ሕዝቦች አንዱ ሞዓብ ነበር ።

የሞዓባውያን አባት የሆነው ሞዓብ ሎጥ ከሴት ልጁ የወለደው ዘሩ ነው ። የሎጥ ዘሮች ከጨው ባሕር በስተምስራቅ በኩል ይኖሩ ነበር ። እስራኤላውያንም ከግብፅ ወጥተው በኢያሱ መሪነት ወደ ከነዓን በሚጓዙበት ጊዜ በሞዓብ አገር አል ፈው እንዳይሄዱ ከለከሉአቸው ። መሳ. ፲፩ ፡ ፲፯ በለዓምንም እስራኤላውያንን እንዲ ረግምላቸው ጠየቁት ። ዘኁ. ፳፪ ፡ ፭ — ፮ በለዓምም እስራኤልን ሊረግም ሲሄድ አህያዋ ዘለፈችው ። ዘኁ. ፳፪ ፡ ፳፭ — ፴ ይህም እስራኤላውያን ከግብፅ ተነስተው ወደ ከነዓን ሲያመሩ በጉዞቸው በመርዳት ፈንታ ሊረግሙአቸውና ለያጠፉአቸው ፈለጉ ።

የሩት ታሪክ ።

በመሳፍንት ዘመን እስራኤላውያን እንደ ሞዓባውያን ያሉ ብዙ ጠላቶች ሲኖራቸው እግዚአብሔር አሁድ የተባለውን መሪ በማስነሣት አዳናቸው ። በፓለስቲና ታላቅ ረሃብ በሆነ ጊዜ አቤሜሌክና ባለቤቱ ኑኃሚን መሐሎንና ኬሌዎን ከተባሉት ሁለት ልጆቻቸው ጋር ወደ ሞዓብ አገር ሄዱ ። እነዚህ ልጆች የሞዓባውያን ሴቶች ልጆችን አገቡ ። መሐሎን ሩትን አገባ ፣ ኬሌዎን ዖርፋንን አገባ ። ከጥቂት ጊዜያት በኋላ መሐሎንና ኬሌዎን እንደሞቱ አቤሜሌክም ተከተሉ ሞተ ። እንደዚህ ባለ ሁኔታ ሦስቱ ሴቶች ያለ አንዳች ረዳት ቀሩ ።

ስለዚህ በከነዓን ቀድሞ ይኖሩበት ወደ ነበረው ወደ ቤተ ልሔም ከተማ ለመመለስ አሰቡ ። ኑኃሚን የልጆቿን ሚስቶች በሞዓብ ከአገራቸው ሕዝብ ጋር እንዳቆዩ አበረታታቻቸው ። ዖርፋ ስትመለስ ሩት ግን አገርዋን ፣ ጓደኞቿን ፣ ዘመዶቿንና አማልክቶችዋን ሁሉ ጥላ

> ወደምትሄጂበት እሄዳለሁና
> በምታድሪበትም አድራለሁና
> ሕዝቦችሽ ሕዝቦቼ
> አምላክሽም አምላኬ ይሆናል አለቻት ።

እንዴት ሊኖሩ ይችላሉ ? ሩት ከኑኃሚን ጋር ወደ ቤተ ልሔም ሄደች ። ከዚያም ሩት ቃርሚያ ለመቃረም ወደ ሜዳ ወጣች ። እንዲሁም ባለ መንገድ ስትሠራ እግዚአብሔር በጣም ባረከት ። ቦዔዝም ወደሚባል ሰው አርሻ መጣች ። ይህም ሰው የኑኃሚን ዘመድ ነበረ ። የቅርብ ዝምድና ቢኖራቸውም በሕጋቸው መሠረት ይህ ሰው ሩትን በማግባት አቤሜሌክ በረሃበ ዘመን ሊሸጥ ያቀደውን መሬት ማስቀረት ይችል ነበር ። ይህ የቅርብ ዘመድ ባለመፍቀዱ ቦዔዝ መብቱን እንዲወስድ ተደረገ ። ሩት ቦዔዝን አገባች ። ልጅም ወለዱ ። የልጁም ስም ኢዮቤድ ነበር ። ኢዮቤድም የእሴይ አባት ሲሆን እሴይም የዳዊት አባት ነው ። ይህም ከዳዊት ዘር የተወለደው ኢየሱስ ክርስቶስ የመጣው ከሩት ዘር መሆኑ ነው ። ማቴ. ፩ ፣ ፭

ከታሪኩ የምናገኘው ትምህርት ።

ሞዓባይቱ ሩት የክርስቶስ ቤተሰቦች ከሆኑት ሰዎች እንደ አንዲ የምትቆጠር ናት ። ስለዚህ ራኬብ የቦዔዝ እናት የአገራቸውን ሰው በመለየት እግዚአብሔርን ያመልኩ ነበር ። ኢያሱ ፪ ፣ ፮ — ፲፬

ቦዔዝ ሩትን እንዲህ አላት ፦ — «እግዚአብሔር እንደ ሥራሽ ይስጥሽ
ከክንፉም በታች መጠጊያ እንድታገኝ
በመጣሽበት በእስራኤል አምላክ በእግዚአብሔር ዘንድ
ደመወዝሽ ፍጹም ይሁን ።» ሩት ፪ ፣ ፲፪

ከእስራኤላውያን ከሚጠበቁት ተግባሮች አንዱ ለቀረው ለዓለም ሕዝብ በረከት መሆን ነው። በእግዚአብሔር ላይ ያመጸው ሞዓብ እንኳን በእግዚአብሔር ፊት ሞገስ በማግኘት በረከቱን ለመቀበልና ዶሮ ሳፈጩቶችዋን በክንፍዋ ሥር እንደምታ ስጠልል በእስራኤል አምላክ ክንፍ ሥር መጠጊያ ሊያገኝ ይችላል።

ይሁን እንጂ ማቴ. ፳፫ ፥ ፴፯ — ፴፱ ስለ እስራኤል ምን ይነግረናል ?_____

የዮናስ ትንቢት።

ምንባብ ከመጽሐፍ ቅዱስ ፦ ዮናስ ምዕራፍ ፩ እና ፪
መዝሙር ፻፴፯ (፻፴፱) ፥ ፯ — ፲፪
ማቴዎስ ፲፪ ፥ ፴፰ — ፵

ጥያቄዎች

1. በካርታው ላይ እነዚህን ቦታዎች አመልክት ፦—
   ነነዌ ፥ ጠርሴስ ፥ ኢዮጴ ፥ ኢየሩሳሌም ፥ ሮሜ ፥ ትልቁ ባሕር።

2. ዮናስ ከእግዚአብሔር ፊት ሲሸሽ ለምን ወደ መርከቢቱ ታችኛ ክፍል ወረደ ?
3. የባሕሩን ማዕበል ለማስታገስ ሰዎቹ ያደረጉትን ሦስት ነገሮች ጻፍ።
   ሀ. _____
   ለ.
   ሐ. _____
4. የነነዌ ሰዎች በፍርድ ዕለት ባላመኑት ሰዎች ላይ ለመፍረድ ይችላሉ ?
   _____

ለዓለም ሕዝብ የእግዚአብሔር መልእክተኛ የሆነችው እስራኤል ።

እግዚአብሔር የአብርሃምን ዘር እባርከለሁ ሲል ለአብርሃም በገባለት ቃል ኪዳን መሠረት በዓለም ያሉትን ሰዎች እባርከለሁ ማለቱ ነው ። ዘፍ. ፲፪ ፥ ፪ እና ፳፪ ፥ ፲፰ — ፲፰ እግዚአብሔር ከእያሁድ ጋር ለሚኖረው ሕዝቡ ከመልካም ነገር እንደማይነድልባቸው ቃል ኪዳን ስጥቶታል ። ዘኁ. ፲፫ ፥ ፲፩ — ፲፮ ለምሳሌም ያህል ከተመረጡት ወገኖች እስራኤላውያን ያልሆኑት እነሞዓባውያን የእግዚአብሔርን በረ ከት ከእስራኤላውያን እኩል ተቀብለዋል ። ዘዳ. ፪ ፥ ፱ እና መጽሐፈ ሩት ።

በነነዌ የዮናስ መልእክተኛነት ፦—

እግዚአብሔር አይሁዳዊ የነበረውን ዮናስን ለነነዌ ሕዝብ መልእክተኛ አድርጎ መረጠው ። የነነዌ ሕዝቦች ኃጢአት ስለሠሩ እግዚአብሔር ከኃጢአታቸው እንዲመ ለሱ ስለፈለገ ዮናስን ላከው ። ብዙዎቹ ሰዎች እግዚአብሔር ሲልካቸው እምቢ እን ደሚሉ ሁሉ ዮናስም ለፈቃዱ ታዛዥ ሆኖ አልተገኘም ። በተመሳሳይ ሁኔታ አንድ ጊዜ እግዚአብሔር ሙሴን ጠራው ። ሙሴ ግን በመጀመሪያ ጊዜ ታዛዥ ሆኖ መገ ኘት አዳገተው ። ዘዳ. ፬ ፥ ፲፩ ኤርምያስ የተባለውም ነቢይ እግዚአብሔር ወደሚል ከው ሕዝብ ወዲያው ሄዶ መናገር አልደፈረም ። ኤር. ፩ ፥ ፮ ሙሴና ኤርምያስ ባለመታዘዛቸው ከእግዚአብሔር ሲከራከሩ ዮናስ ግን ከነጭራሹ ከበለለ ፤ ሙሴም ፈርዖን ፊት ከመቅረብ ሸሽቶ ወደ ሲና ተራራ ሄደ ። ዘዳ. ፪ ፥ ፲፭ ኤልያስም ኤልዛ ቤልን ፈርቶ ከበለለ ። ፩ኛ ነገ. ፲፱ ፥ ፫ — ፭ ዳዊት ከራሱ ልጅ ከአቤሰሎም ሸሸ ። ፪ኛ ሳሙ. ፲፭ ፥ ፲፫ — ፲፯ ይሁን እንጂ ከእግዚአብሔር ሸሽቶ ማምለጥ የሚችል ማነው ? በመዝሙረ ዳዊት ፻፴፱ (፻፴፱) ፥ ፯ ላይ ሰው ወደ ሲኦል እንኳን ቢወርድ ከእግዚአብሔር ሊያመልጥ እንደማይችል እናነባለን ። ኢየሱስ ወደ ሲኦል ወረደ ። (የሐዋ. ሥራ ፪ ፥ ፳፬ — ፴፪) በወጎኒ ለነበሩት ነፍሳት ሰበከላቸው ። ፩ኛ ጴጥ. ፫ ፥ ፲፰ — ፳

ስለዚህ ዮናስ ወደ መርከቡ ውስጠኛ ክፍል የገባ ቢሆን እንኳን የእግዚአብ ሔር ዓይን ወደ እርሱ ሆኖ ይመለከተው ነበር ። ዮናስም በመርከቢቱ ላይ ታላቅ ነፋስ የመጣው በእርሱ አለመታዘዝ ምክንያት መሆኑን ተናገረ ። በእግዚአብሔር ፊት ሁሉ ነገር የተራቆተና የተገለጠ ነው ። የዮናስ አለመታዘዝ በመርከበኞቹ ላይ ችግር ፈጠረ ። መርከበኞቹ ፈሩ ። እያንዳንዱም ወደ አምላኩ ጮኸ ። መርከቢቱም እንድትቀልልላቸው በውስጥዋ የነበረውን ዕቃ ወደ ባሕር ጣሉት ። ወደ ምድርም ሊመለሱ አጥብቀው ቀዘፉ ። ዳሩ ግን ባሕሩ እጅግ አብዝቶ ይናወጥባቸው ነበር ። ይህ ሁሉ አድራጎታቸው የእግዚአብሔርን ዓላማ አላቃወሰውም ። እግዚአብሔርም ዮናስን የሚሠጥ ትልቅ ዓሣ አሰናዳ ።

ዮናስ በመፍራቱ የደረሰበት ችግር ።

ዮናስ ከተኛበት ሲነቃ ወደ አምላኩ መጸለይ አቃተው ። አዎን ዮናስ እግዚአ ብሔርን የሚያመልክና የሚፈራ ሰው ነበረ ። (፩ ፥ ፱) ነገር ግን ፍርሃቱ እግዚአብሔ

ርን እሺ ብሎ የሚያገለግል ሳይሆን አለመታዘዝን ስለሚያሳይ ትክክል አልነበረም። የጥበብ መጀመሪያ እግዚአብሔርን መፍራት ነው። ይህም ፍርሃት እግዚአብሔርን መታዘዝና ማገልገል ነው። መዝ. ፻፲ (፻፲፩)፣ ፲

ዮናስ በዓሣ ሆድ ውስጥ።

ዮናስ በለመታዘዙ ምክንያት ከእግዚአብሔር ጋር የነበረው ግንኙነት ተቋረጠ። በመርከበኞቹም ላይ ችግር ጣለባቸው። ወደ ባሕርም ሲጥሉት እግዚአብሔር የሚ ውጠውን ዓሣ አዘጋጀለት። በዚህም እግዚአብሔር የሰውን አለመታዘዝ ወደ እርሱ ፕላን እንደሚቀይረው እንመለከታለን። የዮናስ በዓሣ ሆድ ውስጥ ለሦስት ቀናት መቀመጥ ክርስቶስ በመቃብር ሦስት ቀን እንደቆየ የሚያሳስብ ነው። ይህም ምል ክት የተሰጠው ለአይሁዶች ነበር። ዮናስ በዓሣ ሆድ ውስጥ እንዳልቀረ ሁሉ እንዲ ሁም ክርስቶስ ከመቃብር ሞትን ድል አድርጎ ተነስቶአል።

የዮናስ ጸሎት።

ዮናስ በመሸሽ ላይ በነበረበት ጊዜ ተደብቆ ተኛ እንጂ ጸሎት አላደረሰም። መሸሹን ሲያቆም ግን ጸሎት ጀመረ። ዮናስ ፪፣ ፩ — ፯ በእነዚህ ቁጥሮች ውስጥ ዮናስ ወደ ባሕሩ ሲጣል የነበረበትን የተስፋ መቁረጥ ሁኔታና ምሬት ይገልጻል። በባሕሩ ውስጥ ያሉት እንዳንድ ሣሮች እስኪጠመጠሙበት ድረስ ወደ ውኃው ጥልቅ ወረደ። የሞተ መስሎ ታየው። እንዲህም ባለ ተስፋ በሌለው ሁኔታ ላይ ሳለ ወደ እግዚአብሔር መጮኽ ጀመረ። የኢየሩሳሌምን መቅደስ እንደገና የሚያይ አልመሰለውም። ታሪኩ ክርስቶስ በመስቀል ላይ በነበረ ጊዜ ከግራና ከቀኝ የተሰቀ ሉትን የሁለት ወንበዴዎች ሁኔታ ያሳስበናል። ወንበዴዎቹ ምንም እንኳን በሞት አፋፍ ላይ ቢሆኑም ኃጢአታቸውን ለመናዘዝ ጊዜ ነበራቸው። አንደኛው በጊዜው ተጠቅሞበት ሲድን ሌላው ግን አሻፈረኝ በማለት የኃጢአት ይቅርታ ሳያገኝ ሞተ። ሉቃስ ፳፫፣ ፴፱ — ፵፫

ቁጥር ፯ — ፱ ዮናስ ወደ እግዚአብሔር የጮኸው በፈዘዘና ራሱን በደንብ ማወቅ በተሳነው ጊዜ ነበር። ምንም እንኳን አጫሪኹ ያነሰ ቢሆንም ከባሕር ሥር ከጥልቁ ውስጥ ወደ እግዚአብሔር ዙፋን ደርሶአል። ብዙ ጊዜ እኛም እንደ ዮናስ መጸለይ ሲሳነን በውስጣችን የሚያድረው መንፈስ ቅዱስ ይጸልይልናል። ሮሜ ፰፣ ፳፮ በሕመምና በድካም ያልጠየቅነው ነገር ቢኖር በእኛ ፊንታ ሆኖ ይለምንልናል። የዮናስ ጸሎት ኑዛዜን ጭምር ያዘለ ነበር። ዮናስ ስጣያት የሚሰጠውን ክብር ያህል እንኳን ለእግዚአብሔር አልሰጠም። (ኢሳ. ፵፪፣ ፰ — ፳፭) ጣያት አይነቃነቅም፣ አይናገርም፣ አይሠራም፣ የሰማዩ አባታችን ግን ይሰማል፣ ያያል፣ ያዝንልናል፣ ያፈ ቅረናል፣ እንድንታዘዝለትም ይፈልግብናል። ዮናስም ከተናዘዘና ከጸለየ በኋላ ለእ ግዚአብሔር የምስጋና መሥዋዕት አቀረበ። ወደ ነነዌ በደስታ ያላንዳች ቅሬታ ሄዶ ለመስበክና በዚህም ለእግዚአብሔር ታዛዥነቱን ለማሳየት ወሰነ። (የሐዋ. ሥራ ፭፣ ፵ — ፵፪) ሐዋርያት ግርፋት ደርሶባቸው ነበር። ነገር ግን ይህ ሁሉ ስለ ኢየ ሱስ ስም ስለ ደረሰባቸው በደስታ ተቀበሉት።

የሐዋርያው የጳውሎስን መልእክት ወደ ቆላስይስ ሰዎች አንብብና ይበልጥ ወይም ምስጋና የሚሉትን ቃላት እየለቀምህ አውጣ።

የዛሬይቱ እስራኤል።

የድሮው ቀርቶ አዲሱ ተጀመረ።

ምንባብ ከመጽሐፍ ቅዱስ፦ ፪ኛ ነገሥት ፲፯፥፩—፲፰፥፰ ፤ ፲፰—፳፪ ፤ ፲፱—፳፫፥፲፪ ፤ ፪ኛ ዜና ፲፬፥፲፫—፳፭፥፩—፳፭

ጥያቄዎች

1. የመጨረሻው የእስራኤል ንጉሥ ስም ማን ነበር?_____
2. ሰማርያን የያዘው የአሶርያ ንጉሥ ስም ማን ነበር?_____
3. እስራኤላውያን እግዚአብሔርን መጥላታቸውን የሚያሳስብ አራት ነገሮች ጻፍ።
   ሀ. _____
   ለ. _____
   ሐ. _____
4. የመጨረሻው የይሁዳ ንጉሥ ስም ማን ነበር?_____
5. ኢየሩሳሌምን ከቦ የነበረውን የባቢሎን ንጉሥ ስም ጻፍ።_____
6. የኢየሩሳሌም ሰዎች ከተማቸው በተያዘ ጊዜ ምን ሆኑ?_____
7. ሮሜ ፲፥፲፪ ጻፍና በቃልህ አጥና _____

8. ጳውሎስ አብርሃምን የሁላችን አባት ብሎ ለምን ጠራው?_____

_____

የአሥሩ ነገድ መጨረሻ።

ሳኦል የመጀመሪያው የእስራኤል ንጉሥ ነበረ። ከእርሱም በኋላ የነገሠው ዳዊት ሁለተኛው ንጉሥ ሲሆን ልጁ ሰሎሞን ደግሞ ሦስተኛ ንጉሥ በመሆን በእስራኤል ላይ ነገሰአል። ከሰሎሞን በኋላ የእስራኤል መንግሥት ተከፈለ። ኢዮርብዓም እስራኤል የተባሉትን አሥር ነገዶች ሲገዛ ይሁዳና ብንያም የተባሉትን ደግሞ ሮብዓም ይገዛ ነበር።

የእስራኤላውያንን ነገሥታት ታሪክ ስናነብ መጽሐፍ ቅዱስ እንዳቸውን እንኳን መልክምና ቅን እንደነበሩ አይናገርም። የእስራኤል ሕዝቦችም በመሪዎቻቸው የወጡ ብመሆናቸው እግዚአብሔርን በመተው ጣዖታትን ማምለክ መረጡ። (፩ኛ ነገ. ፲፪፥፳፰—፴፫) ጎረቤቶቻቸው የሚያመልኳቸውንም እንደ በዓል ላሉት ጣዖት ይሰግዱ ነበር። (፪ኛ ነገ. ፲፯፥፳፱—፴፬) የእግዚአብሔር ነቢያት የነበሩትን

የኤልያስንና የኤልሳዕን መልእክት ሰምተን አንታዘዝም ስላሉ በ፪ኛ ነገሥት ፲፯ እንደ ምናነበው ከንጉሣቸው ከሆሴዕ ጋር በአሶር እጅ በምርኮ ወደቁ። የአሶሩ ንጉሥ ሰል ምናሶር በምትካቸው ሌሎችን ነዋሪዎች በሰማርያ አኖረ። አሥሩ ነገድ እግዚአብሔርን አልታዘዝም ስላሉ እግዚአብሔር ቀጣቸው። ከዚህ አሳዛኝ ከሆነው ታሪክ ትምህርት ልናገኝ እንችላለን። ይኸውም ትምህርት ቤተ ክርስቲያንም ብትሆን በኑሮአት እየጸናች የምትሄድ ከሆነ እግዚአብሔር ይፈርድባታል። በኤፌሶን ላለችው ቤተ ክርስቲያን የእግዚአብሔር መንፈስ እንዲህ ሲል ጻፈ።

«እንግዲህ ከወዴት እንደ ወደቅህ አስብ ንስሐም ግባ የቀደመውን ሥራህን አድርግ አለዚያ እመጣብሃለሁ ፤ ንስሐም ባትገባ መቅረዝህን ከሥፍራው እወስዳለሁ።» ራእይ ፪ ፥ ፭

የይሁዳና የብንያም መማረክ።

እስራኤል በኃጢአቷ የደረሰባትን በመመልከት ይሁዳም በአመፅ ተግባር መቀጠሏ ማንንም ሳያስገርም አይቀርም።

«ይሁዳም ደግሞ እስራኤል ባደረጋት ሥርዓት ሄደ እንጂ
የአምላኩን የእግዚአብሔርን ትእዛዝ አልጠበቀም።» (፪ኛ ነገ ፲፯ ፥ ፲፱)

እስራኤል በ፯፻፳፪ ዓ. ዓ. በግዞት ስትወድቅ በ፩፻፴፮ ዓ. ዓ. ከአንድ መቶ ሠላሳ ዓመታት በኋላ ማለት ነው። ይሁዳ በባቢሎን ንጉሥ በናቡከደነፆር ተማረከች። ንጉሣዋ ሴዴቅያስን ዓይኑን አውጥተው በምርኮ ወደ ባቢሎን ወሰዱት።

ይሁን እንጂ እግዚአብሔር ለአብርሃም በሰጠው የተስፋ ቃል መሠረት በዙፋን ላይ አንድ እስራኤላዊ ተወላጅ እንደማይጠፋ ነግሮታል። ይህም የተስፋ ቃል ሊጸና የሚችለው በእስራኤላውያን ታዛዥነት ነው። (፩ኛ ነገ. ፪ ፥ ፬) ሌላው ጽኑ ተስፋ ደግሞ የመሢሕ መምጣት ነው። እስራኤላውያን በባቢሎን ምርኮ በነበሩ ጊዜ መሢሑ ለመምጣት አልተቻለውም። ስለዚህም እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ከባቢሎን ምርኮ ለማውጣት ቂሮስ የተባለውን ንጉሥ አስነሣ። (ዕዝራ ፩ ፥ ፩ — ፬)

በነህምያና በዕዝራ ከምርኮኞቹ አንዳንዶቹ ወደ ኢየሩሳሌም ተመለሱ። ሌሎቹ ግን ሊመለሱ ያልወደዱት መንገዱ በጣም ሩቅ ስለነበርና በኢየሩሳሌም ኑሮ የሚያመች ስላልነበረ ሳይሄዱ ቀሩ። በመጨረሻም ከእነዚህ ከሁለቱ ነገዶች ፈቃደኞች ብቻ የሆኑት እግዚአብሔርን ማገልገል ተማሩ።

የድሮው እስራኤል መቅረት።

እስራኤላውያን ለእግዚአብሔር ታማኝ ሆነው አልኖሩም። ክርስቶስም በመጣበት ዘመን ሕዝቦቹ የሮም አገር ተገዥዎች ነበሩ። መሪዎቻቸውም በመንግሥቱ የአስተዳደር ዘዴ ተከፋይ ነበሩ። በከንፈራቸው እንጂ በእውነትና በመንፈስ እግዚአብሔርን አያመልኩም ነበር። ልባቸው ከእግዚአብሔር የራቀ የሰውም ሥርዓት

የሆነ ትምህርት እያስተማሩ በከንቱ ያመልኩት ነበር። (ማቴ. ፲፭ ፥ ፩ — ፱) መሢሑም በመጣ ጊዜ አልተቀበሉትም።

ሐዋርያው ጳውሎስ ለሮሜ ሰዎች በጻፈው መልእክቱ እስራኤላውያን ከእግዚአብሔር የእምነት መንገድ አሻፈረኝ በማለት ስለራቁ እግዚአብሔር እንደተዋቸው ይናገራል። ይህንንም ለማብራራት ሐዋርያው የበረሃ ወይራና መልካም ወይራ በማለት ምሳሌ አድርጎ ይናገራል። ከመልካሙ ወይራ ላይ ቅርንጫፉ ተቆርጦ በበረሃው ወይራ ግንድ ላይ እንደተተከለ ይናገራል። መልካም ወይራ የተባለው የእስራኤል ሕዝብ ሲሆን የበረሃው ወይራ ደግሞ አሕዛብ ነው።

ጳውሎስ መልካሙ የወይራው ዛፍ ባለማመን ምክንያት እንደተቆረጠና የበረሃው ወይራ እንደተተከለ እንደዚሁም አስፈላጊ ሆኖ ከተገኘ እግዚአብሔር የበረሃውን ወይራ ቆርጦ በመጣል መልካሙን ወይራ እንደሚተክ ይናገራል። ይህም የሚያሳስበን ቤተ ክርስቲያን ለእግዚአብሔር የማትታዘዝ ብትሆን የድሮዎቹን እስራኤላውያንን ይመልሳቸዋል ማለት ነው።

የእስራኤል ሕዝብ ስለተጣሉ እግዚአብሔር ለአብርሃም የገባው ቃል ኪዳን ቀረ እንበልን ? እርግጥም በመጀመሪያ ጊዜ የእስራኤላውያን መጣል ጊዜያዊ ነበር። (ሮሜ ፲፩ ፥ ፪ ፥ ፲፩ ፥ ፲፯ — ፴፪) ሁለተኛ እውነተኞቹ የአብርሃም ልጆች በሥጋ ከእርሱ ዘር የተወለዱት ሳይሆኑ ነገር ግን እንደ አብርሃም እግዚአብሔርን ወድደው አምነው የሚታዘዙቱ ናቸው።

<u>የዛሬይቱ እስራኤል ተግባር።</u>

የድሮ እስራኤል ተግባር በአካባቢያቸው ለሚገኙት አሕዛብ ብርሃን መሆን ነበር። የእግዚአብሔርንም ቃል ለዓለም ሕዝብ እንዲያዳርሱ ተነግረው ነበር። ከእነርሱም ዘር መሢሕ እንደሚመጣ ተነግሮ ነበር። እንደተባለውም መሢሑ መጣ። አልተቀበሉትም። በመጨረሻም በመስቀል ላይ ቸነከሩት። በዚያን ጊዜ ለእስራኤል የተሰጠው ትእዛዝ ዛሬም የዛሬይቱ እስራኤል ለሆነችው ቤተ ክርስቲያን ተሰጥቶአል።

> «ሥልጣን ሁሉ በሰማይና በምድር ተሰጠኝ፤ እንግዲህ ሂዱና አሕዛብን ሁሉ በአብ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም እያጠመቃችኋቸው፥ ያዘዝኋችሁንም ሁሉ እንዲጠብቁ እያስተማራችኋቸው ደቀ መዛሙርት አድርጓቸው። እነሆም እኔ እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ ሁልጊዜ ከእናንተ ጋር ነኝ።» ማቴ. ፳፰ ፥ ፲፱ ፥ ፳

<u>የክርስቶስ ትእዛዝና በዓለ ሃምሳ (ጰንጠቆስጤ)</u>

ምንባብ ከመጽሐፍ ቅዱስ ፦— ማቴ. ፳፰ ፥ ፲፯ — ፳

የሐዋ. ሥራ ፩ ፥ ፩ — ፰

የሐዋ. ሥራ ፪ ፥ ፩ — ፲፩

ዘሌዋውያን ፳፫ ፥ ፱ — ፳፩

ጥያቄዎች

1. ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱ ወንጌልን እንዲያስፋፉ ትእዛዝ ሊሰጣቸው የት ሆኖ ነበር ? _____

2. በዚህ ትእዛዝ መሠረት ደቀ መዛሙርቱ እንዲሠሩ የተናገራቸው ሦስት ነገሮች ምንና ምን ናቸው ?

ሀ. _____

ለ.

ሐ. _____

3. ከትንሣኤው በኋላ ጌታ ለምን ያህል ጊዜ በዓለም ቆየ ? _____

_____

4. የሐዋ. ሥራ ፩ ፣ ፰ን በቃልህ አጥናና እዚህ ላይ ጻፍ ።

_____

5. በበዓለ ሃምሳ ዕለት መንፈስ ቅዱስ እራሱን በምን ዓይነት ምሳሌ ለደቀ መዛሙርቱ እንደገለጸ ጻፍ ።

ሀ._____

ለ._____

6. በበዓለ ሃምሳ ቀን ሐዋርያት ምን ብለው አስተማሩ ? _____

_____

የክርስቶስ ሞት ።

ክርስቶስ በመስቀል ላይ የሞተው ለአይሁዶች ኃጢአት ብቻ ሳይሆን ለዓለምም ሁሉ ኃጢአት ነው ። (፩ኛ ዮሐ. ፪ ፣ ፪) እግዚአብሔር አይሁዶችን ብቻ ሳይሆን ዓለምን በሙሉ ይወዳል ። (ዮሐ. ፫ ፣ ፲፮) ክርስቶስ በሞቱ በምድር ያሉትን ብቻ ሳይሆን በሰማያት ያሉትን ሁሉ ዋጅቷል ። (ቆላ. ፩ ፣ ፳)

ሰው ካልነገራቸው ሰዎች እንዴት ስለ ክርስቶስ ሊያውቁ ይችላሉ ? እግዚአብሔርስ ካላካቸው ሰዎች እንዴት ብለው ይሄዳሉ ? (ሮሜ ፲ ፣ ፲፬ ፣ ፲፭) ነገር ግን እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስን ከመስደዱ በፊት እንኳን ትእዛዙን ለደቀ መዛሙርቱ ሰጥቶ ነበር ። እርሱ ያዘዛቸውን ሁሉ እያስተማሩ ደቀ መዝሙር እንዲያደርጓቸው ነበር ። ይህንንም የሰጣቸውን ሥራ በደንብ ለማከናወን እንዲችሉ እስከ መጨረሻ ድረስ እኔ ከእናንተ ጋር ነኝ በማለት ሥልጣንና ኃይል እንደተሰጣቸው አስታወቃቸው ። በዚያ ደቂቃ ይህ የክርስቶስ የሥልጣኑ ኃይል የተሰጣቸው አልመሰላቸውም ። ይህንንም ማወቅ የምንችለው ደቀ መዛሙርቱ ሁሉ አይሁዶችን ፈርተው በአንድ ቤት በመሰብሰባቸው ነው ። ሆኖም በበዓለ ሃምሳ ቀን ለምስክርነታቸው የሚያስፈልጋቸውን ኃይል ተቀበሉ ።